

Sikkerhedspolitisk barometer: CMS Survey 2014

Projektgruppe:

Mikkel Vedby Rasmussen
Kristian Søby Kristensen
Henrik Ø. Breitenbauch
Lars Bangert Struwe

Januar 2014

Denne rapport er en del af Center for Militære Studiers forskningsbaserede myndighedsbetjening for Forsvarsministeriet. Formålet med rapporten er at skabe en faktuel basis for diskussionen om mål og midler i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Surveyet gentages årligt.

Center for Militære Studier er et forskningscenter på Institut for Statskundskab på Københavns Universitet. På centret forskes der i sikkerheds- og forsvarspolitik samt militær strategi, og centrets arbejde danner grundlag for forskningsbaseret myndighedsbetjening af Forsvarsministeriet og de politiske partier bag forsvarsforliget.

Denne rapport er et analysearbejde baseret på forskningsmæssig metode. Rapportens konklusioner kan således ikke tolkes som udtryk for holdninger hos den danske regering, det danske forsvar eller andre myndigheder.

Læs mere om centret og dets aktiviteter på: <http://cms.polsci.ku.dk/>.

Projektgruppe:

Professor MSO, ph.d., Mikkel Vedby Rasmussen

Seniorforsker, ph.d., Kristian Sjøby Kristensen

Seniorforsker, ph.d., Henrik Ø. Breitenbauch

Forsker, ph.d., Lars Bangert Struwe

Stud.scient.pol, Mikkel Broen Jakobsen, har bistået projektgruppen med databehandling.

ISBN: 978-87-7393-717-4

Indholdsfortegnelse

1. HIGHLIGHTS	1
1.1 Der efterlyses sammenhæng i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.....	1
1.2 Aktivisme er den store skillelinje i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik	3
1.3 Grønland bør prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.....	6
2. METODE	9
3. RESULTATER	11
3.1: Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteter	11
3.2: Danmarks alliancer	18
3.3: Danmarks forsvarspolitik.....	21
3.4: Militære operationer	28
3.5: Centrale sammenhænge	37

1. Highlights

Det sikkerhedspolitiske barometer giver indsigt i, hvad der optager politikere, embedsmænd, officerer, forskere og journalister i 2013. Hvad synes de om udenrigspolitikken? Synes de, forsvarsforbeholdet skal afskaffes? Mener de, krigen i Afghanistan var en succes? Tror de, Grønland bliver selvstændigt? Mener de Danmark har behov for nye kampfly?

Disse og mange andre spørgsmål har Center for Militære Studier stillet de personer, som former, forstår og fortæller om dansk udenrigspolitik. Vi ønskede at trække på indsigter og erfaringer fra politikere, embedsmænd, officerer, meningsdannere, forskere og andre for at give et balanceret og analytisk blik på status for dansk udenrigspolitik. Vi vil gennemføre dette "elitesurvey" igen de kommende år for at spore, hvorvidt holdninger og vurderinger forandrer sig. Formålet med denne undersøgelse er således over tid at give et faktuel og nuanceret grundlag for diskussioner om mål og midler i dansk udenrigspolitik.

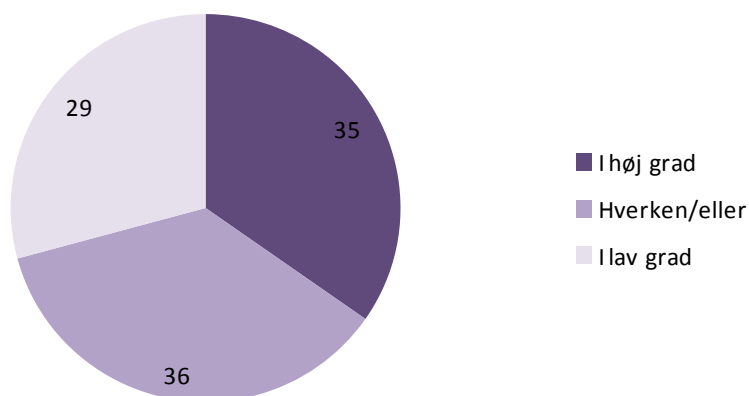
I årets undersøgelse er der tre forhold, som springer i øjnene:

- Der efterlyses sammenhæng i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik
- Aktivismen er den store skillelinje i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik
- Grønland bør prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik

1.1 Der efterlyses sammenhæng i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik

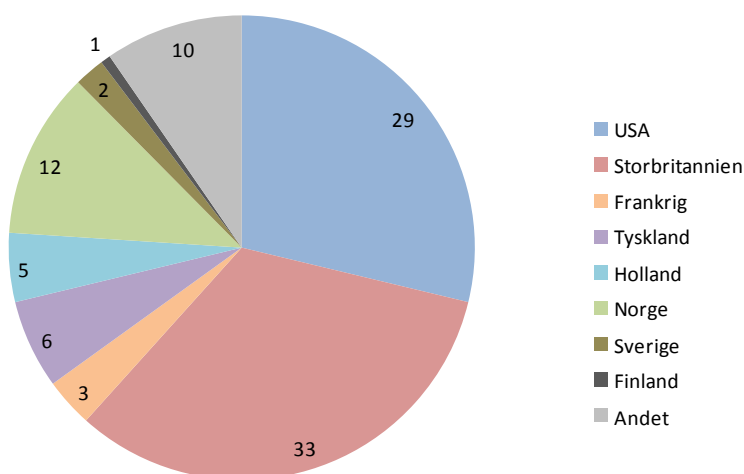
Som det fremgår af figur 1 nedenfor, mener kun 35 procent af de adspurgte, at Danmark i høj grad har en sammenhængende udenrigs- og sikkerhedspolitik. I den forbindelse er det værd at huske, at dette er et elitesurvey. Det er således personer med indsigt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik - og måske endda med ansvar for at føre den - der ikke mener, at Kongeriget formår at opstille en sammenhængende politik. Det er derfor sigende, at 36 procent svarer "hverken/eller" på spørgsmålet.

Figur 1: I hvilken grad respondenterne mener, at DK har en sammenhængende udenrigs- og sikkerhedspolitik. Procent.

Denne manglende sammenhæng skal muligvis ses i kontekst af, hvilke stater, som de adspurgte mener, er et foregangsland for Danmark. Som det fremgår af figur 2 ser 29 procent USA som et foregangsland og 33 procent ser Storbritannien som et foregangsland. I begge lande har der været en stor debat om evnen til at formulere nationale strategier og sætte konkrete strategiske mål. Man kan overveje, hvorvidt dette er et udtryk for, at Danmark har importeret denne strategiske forvirring.

Figur 2: Hvilket land der ifølge respondenterne er foregangsland for Danmark på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Procent.

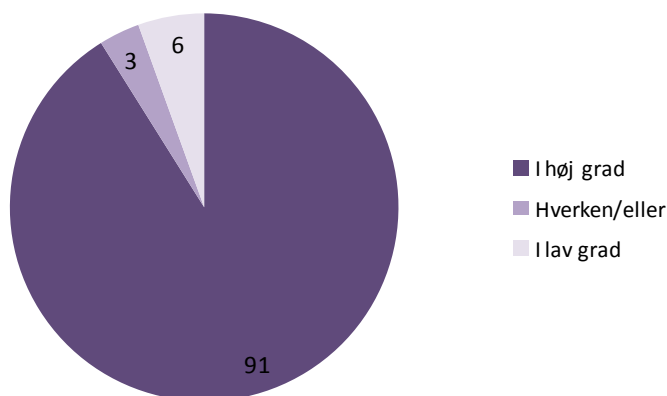

1.2 Aktivisme er den store skillelinje i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik

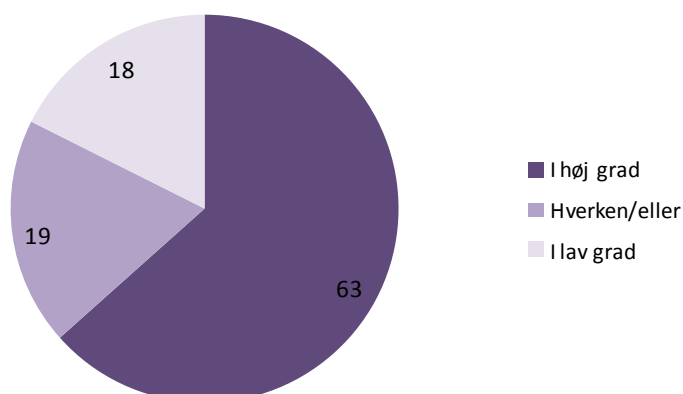
Undersøgelsen viser, at aktivisme er et centralt begreb for forståelsen af dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. I en kendelse af at aktivisme er et politisk begreb, der begrundet en særlig udenrigs- og sikkerhedspolitik, snarere end et præcist defineret karakteristika ved en given udenrigs- og sikkerhedspolitik, var aktivisme ikke på forhånd defineret i undersøgelsen. I stedet lod vi det være op til de adspurgte at definere aktivisme og dens effekt. Det har de gjort i direkte spørgsmål om aktivisme og indirekte ved at besvare en række specifikke spørgsmål, hvor der tydeligvis er en sammenhæng mellem deres holdning til aktivisme og deres holdning til specifikke udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål.

Et flertal af de adspurgte mener således, at Danmark har haft en aktivistisk udenrigspolitik i de sidste 20 år, og at aktivisme er svaret på fremtidige udfordringer. Som det fremgår af figur 3 og 4 er der imidlertid flere (91 procent), der finder at aktivisme beskriver fortiden, end der mener, at aktivisme er en guide til fremtiden (63 procent).

Figur 3: I hvilken grad respondenterne mener, at dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik har været aktivistisk de sidste 20 år. Procent

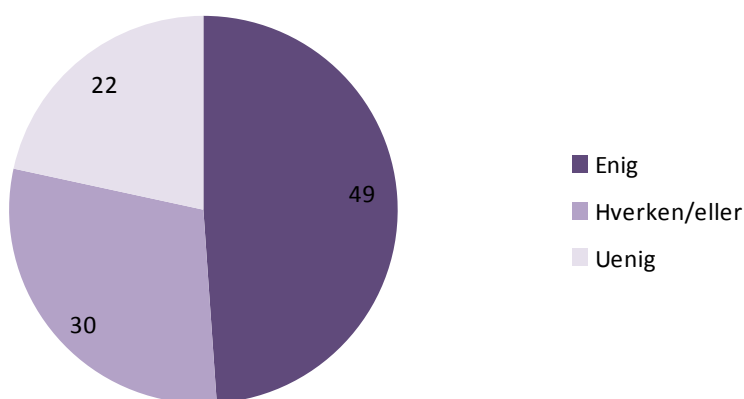

Figur 4: I hvilken grad respondenterne mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

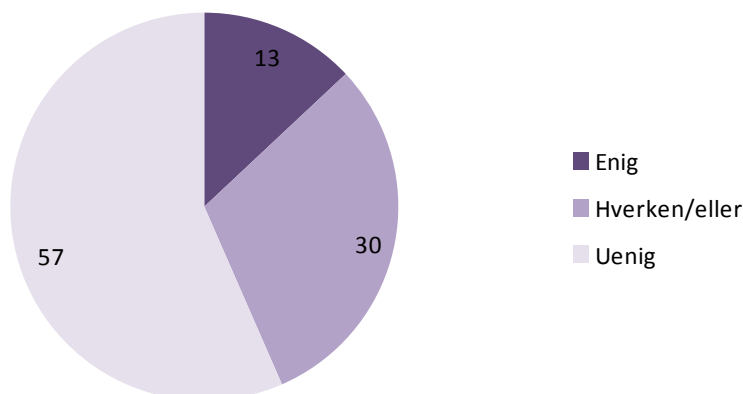
At denne forskel er væsentlig for analysen af udenrigspolitiske problemstillinger fremgår bl.a. af svarene på, om ISAF's operationer 2006-2014 har været en sejr. Det er 49 procent af de, der mener en aktivistisk udenrigspolitik er svaret på fremtidige udfordringer, enige i, mens 57 procent af de, der *ikke* mener, at aktivisme er svaret på fremtidige udfordringer, er uenige. Det fremgår her af figur 5 og 6. Troen på aktivisme er også afgørende for, hvor entusiastisk man er overfor militær indgriben mod Iran.

Figur 5: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter, der mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

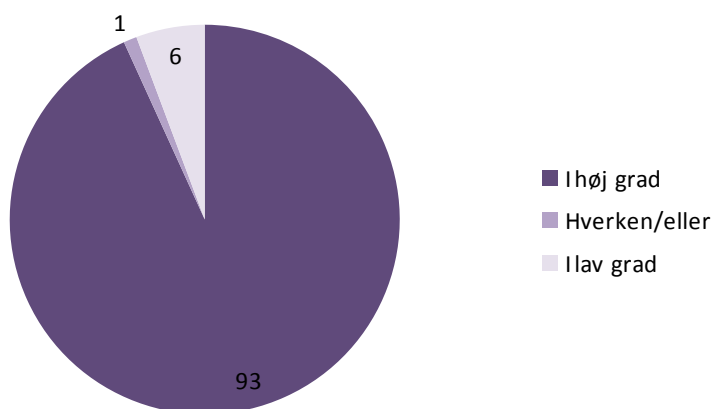

Figur 6: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter, der ikke mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

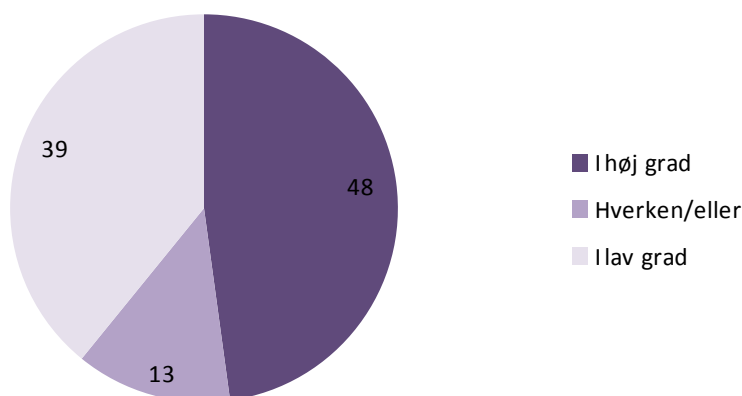

Aktivismisme er ikke kun afgørende for politisk stillingtagen, men også for hvilke militære midler, man mener skal være til rådighed for dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. De, som mener at aktivisme er svaret på fremtidige udfordringer, er således langt mere positive over for at købe nye kampfly. Holdningen til det danske forsvarsforbehold i EU er ligeledes tydeligt påvirket af holdningen til aktivisme. Det fremgår tydeligt af figur 7 og 8. Blandt de adspurgte, som mener, at aktivisme er svaret på fremtidige udfordringer, vurderer 93 procent, at forsvarsforbeholdet bør afskaffes, mens kun 48 procent af de, der *ikke* mener aktivisme er svaret på fremtidige udfordringer, vurderer, at forsvarsforbeholdet bør afskaffes.

Figur 7: I hvilken grad respondenterne mener, at det danske forsvarsforbehold bør afskaffes. Respondenter, der mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

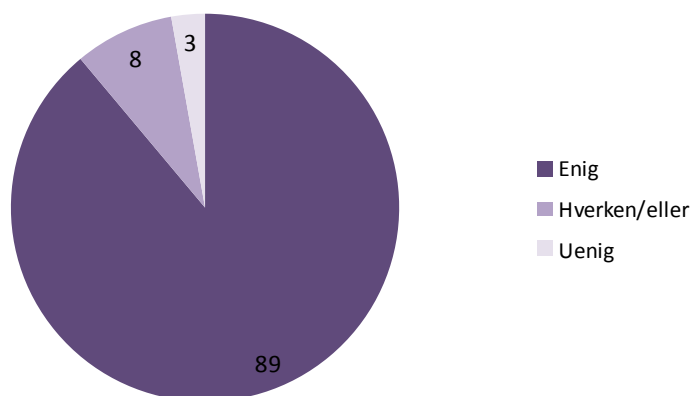
Figur 8: I hvilken grad respondenterne mener, at det danske forsvarsforbehold bør afskaffes. Respondenter, der ikke mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

1.3 Grønland bør prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik

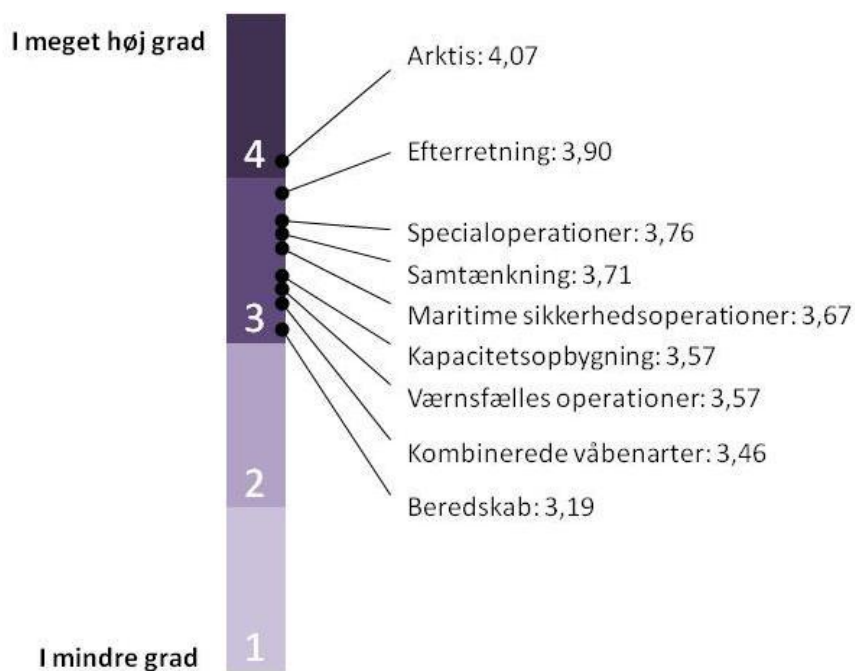
Barometret står højt på spørgsmålet om Grønland. Som det fremgår af figur 9 mener 89 procent, at Grønland bør prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Figur 9: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland bør prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Procent.

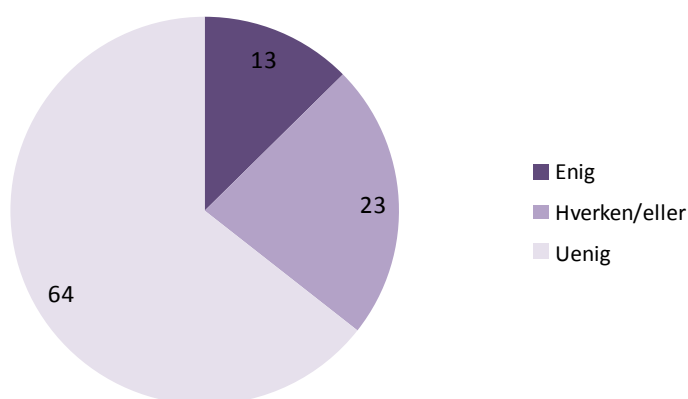
Svarene på dette spørgsmål er, som et af de få spørgsmål, *ikke* påvirket af, hvorvidt de adspurgte mener aktivisme er svaret på fremtidige udfordringer. Grønland opfattes således ikke som en opgave, der kan vælges til eller fra på samme måde som operationer i Libyen eller Afghanistan. Det bliver også bekræftet af figur 10, der viser, at operationer i Arktis bliver identificeret som det område, hvor forsvaret har størst behov for at udvikle sine kapaciteter inden for de næste fem år.

Figur 10: I hvilken grad respondenterne mener, at forsvaret har behov for at udvikle sine kapaciteter på en række områder inden for de næste fem år, for at kunne imødegå nye trusler. Gennemsnit.

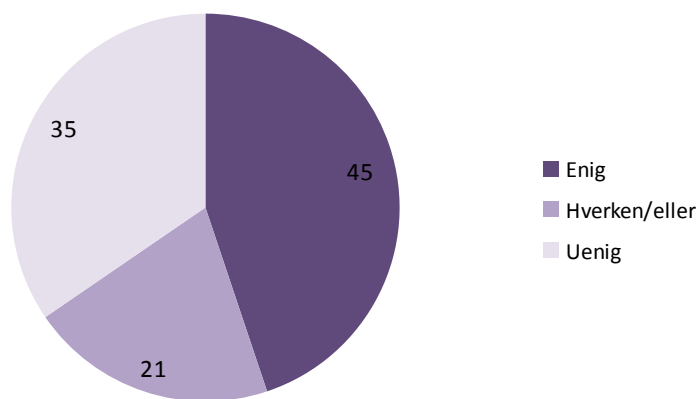

Lige så vigtig Grønland er for Kongerigets udenrigs- og sikkerhedspolitik, lige så bevidst er den danske udenrigspolitiske elite om, at Grønlands status er under forandring. Det fremgår af figur 11 og 12, der viser, at 13 procent mener, at Grønland vil være selvstændig inden for 10 år, mens 45 procent mener, at Grønland vil være selvstændigt inden for 20 år.

Figur 11: Hvorvidt respondenterne er enige i, at Grønland vil blive selvstændigt inden for 10 år. Procent.

Figur 12: Hvorvidt respondenterne er enige i, at Grønland vil blive selvstændigt inden for 20 år. Procent.

I det følgende vil vi vise undersøgelsens resultater, men først vil vi kort gøre rede for, hvordan undersøgelsen blev gennemført.

2. Metode

Det sikkerhedspolitiske barometer er udarbejdet på grundlag af en spørgeskemaundersøgelse foretaget af Center for Militære Studier ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet i løbet af sommeren 2013. Spørgeskemaundersøgelsen er foretaget blandt personer med særlig viden, indsigt og erfaring på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Der er således tale om et eksperter survey, der ikke kortlægger hvad alle danskere mener, men har til formål at formidle, hvad de, som må formodes at have den største viden om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, mener.

Undersøgelsen omfatter 288 personer og inkluderer ansatte i centraladministrationen, ansatte i forsvaret, politikere, forskere, meningsdannere og erhvervslivet. I udvælgelsen af respondenter er der – ud over deres indsigt i udenrigs- og sikkerhedspolitiske forhold – taget hensyn til at sikre en bred repræsentation af interesser, og det er blevet tilstræbt at skabe en ligelig fordeling af personer med tilknytning til det politiske system og personer, som står uden for dette. Det sikkerhedspolitiske barometer kan derfor ses som en valid måling af, hvad et bredt udsnit af danske eksperter mener om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Svarprocenten for undersøgelsen var 49, hvilket er tilfredsstillende for denne type undersøgelse. Tabel 1 viser fordelingen af forskellige erhvervsgrupper blandt hhv. de adspurgte og de, som har besvaret undersøgelsen. Tabellen viser, at fordelingerne er nogenlunde ens, dog er der en klar underrepræsentation af politikersvar og en klar overrepræsentation af svar fra erhvervslivet samt fagorganisationer.

Tabel 1: Andelen af forskellige erhvervsgrupper blandt hhv. adspurgte og indkomne svar. Procent (antal i parentes).

	Adspurgte	Svar
Politikere	24,0 (69)	17,7 (25)
Embedsmænd	14,6 (42)	12,1 (17)
Forsvaret	6,9 (20)	7,8 (11)
Forskere	20,5 (59)	20,6 (29)
Journalister	7,6 (22)	8,5 (12)
Erhvervslivet og fagorganisationer	13,5 (39)	18,4 (26)
Andre	12,8 (37)	14,9 (21)
Total	100 (288)	100 (141)

Det sikkerhedspolitiske barometer indeholder spørgsmål, der falder inden for fire temaer, hhv.:

- 1) Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteter
- 2) Danmarks alliancer
- 3) Danmarks forsvarspolitik
- 4) Militære operationer.

Der kan desuden skelnes mellem spørgsmål af mere generel karakter og spørgsmål, der knytter sig til specifikke, aktuelle problematikker. Spørgsmålene har været formuleret som påstande, hvor respondenterne har kunne erklære deres grad af enighed ved at svare 'meget enig'/'i meget høj grad', 'enig'/'i høj grad', 'hverken/eller', 'uenig'/'i lav grad', 'meget uenig'/'i mindre grad' eller 'ved ikke'.

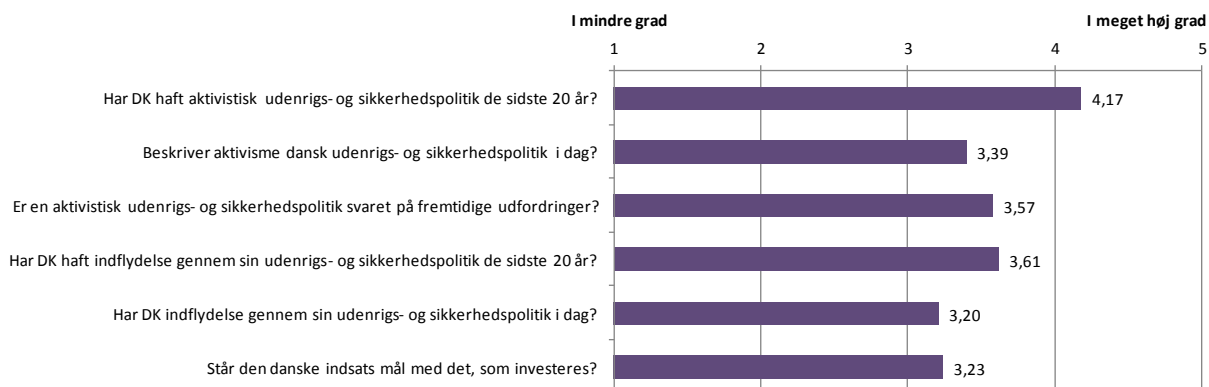
For overskuelighedens skyld er nogle af undersøgelsens resultater præsenteret ved at slå hhv. de to positive kategorier og de to negative kategorier sammen. Fx er kategorierne 'meget enig' og 'enig' slået sammen til kategorien 'enig', mens kategorierne 'uenig' og 'meget uenig' er slået sammen til kategorien 'uenig'. 'Ved ikke'-svar er konsekvent udeladt af de præsenterede resultater. Derudover skal der for en god ordens skyld gøres opmærksom på, at nogle af spørgsmålene har over de 141 besvarelser, som svarer til den opnåede svarprocent på 49. Det skyldes at nogle få af de adspurgte er faldet fra undervejs i deres besvarelse af spørgeskemaet og derfor ikke tælles med i svarprocenten, der udelukkende omfatter fulde besvarelser.

I det følgende præsenteres resultaterne af undersøgelsen opdelt i de fire overordnede temaer. Derefter præsenteres en række krydstabuleringer, der har til formål at afdække centrale sammenhænge i de afgivne besvarelser. Tilsammen udgør disse resultater Center for Militære Studiers sikkerhedspolitiske barometer for 2014. Det indsamlede data ligger desuden tilgængeligt på Center for Militære Studiers hjemmeside, og det står således enhver interesseret frit for at foretage sine egne analyser på baggrund heraf.

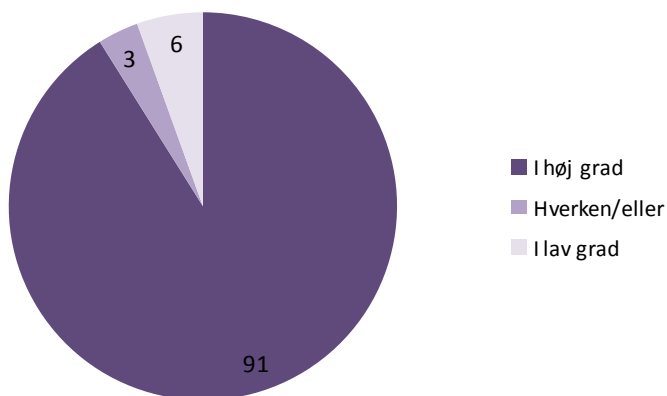
3. Resultater

3.1: Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske prioriteter

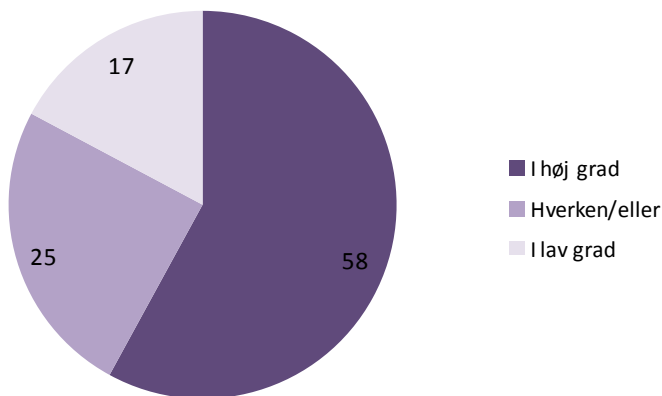
Figur 13: Respondenternes syn på dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

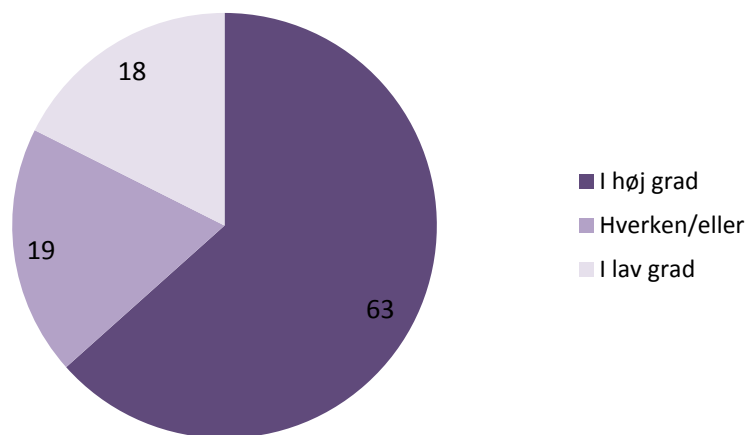
Figur 14: Har Danmark haft en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik de sidste 20 år? Procent.

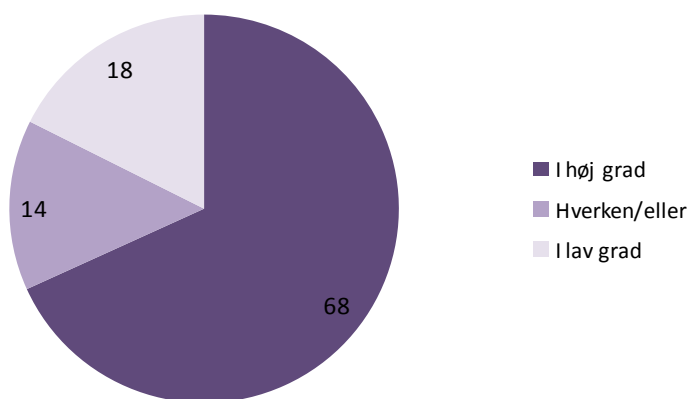
Figur 15: Beskriver aktivisme dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i dag? Procent.

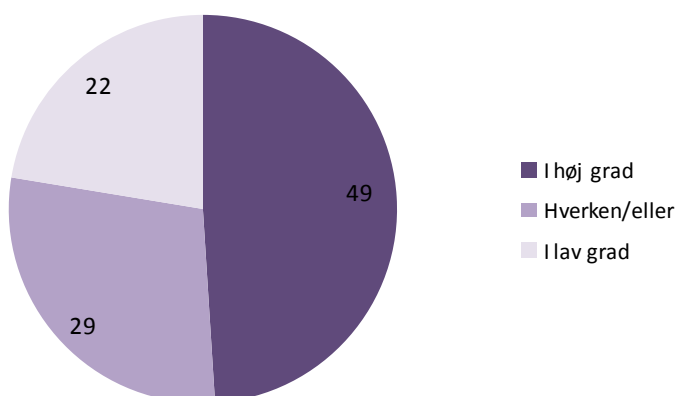
Figur 16: Er en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik svaret på fremtidige udfordringer? Procent.

Figur 17: Har Danmark haft indflydelse gennem sin udenrigs- og sikkerhedspolitik de sidste 20 år? Procent.

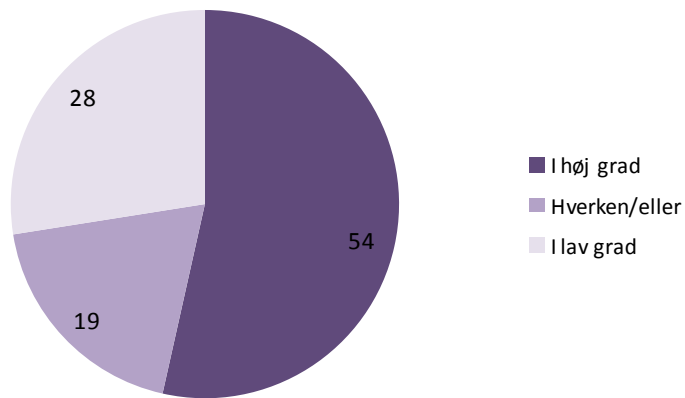

Figur 18: Har Danmark indflydelse gennem sin udenrigs- og sikkerhedspolitik i dag? Procent.

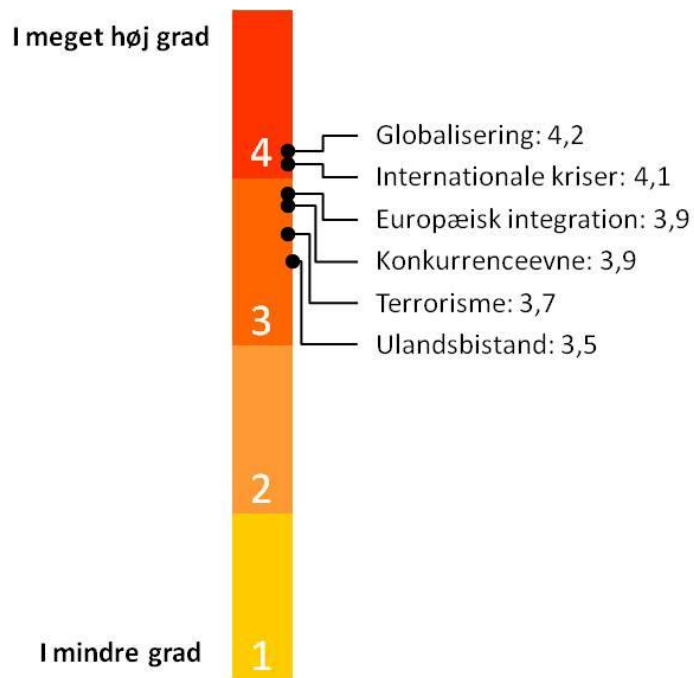

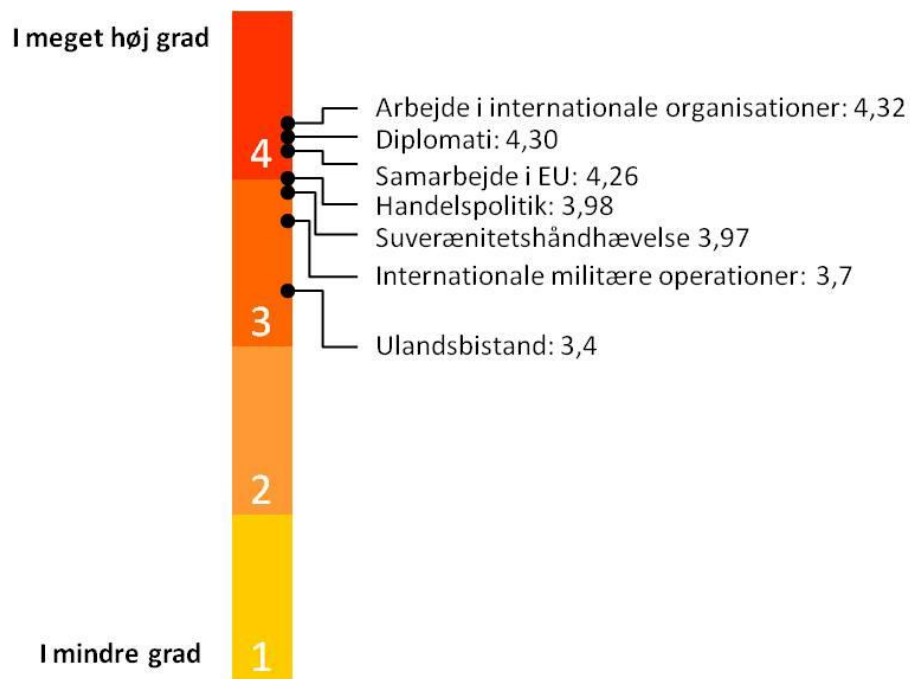
Figur 19: Står den danske indsats mål med det, som bliver investeret? Procent.

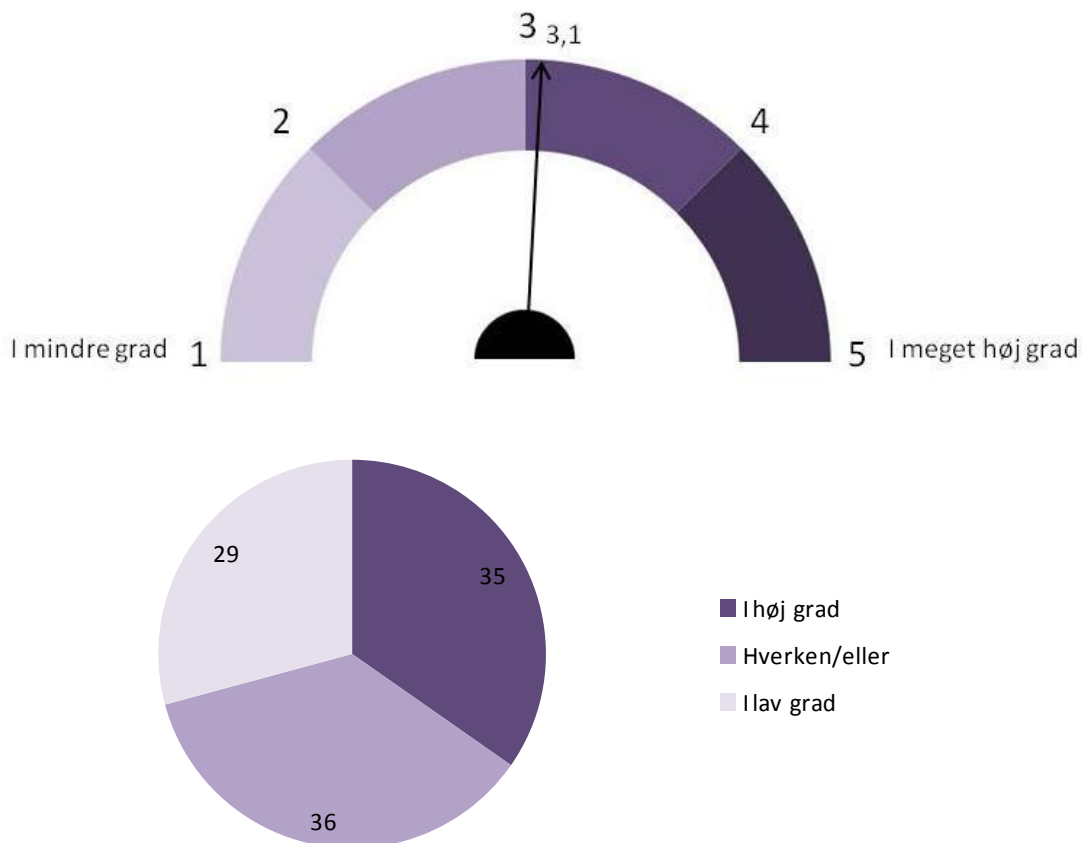
Figur 20: I hvilken grad respondenterne finder en række emner vigtige i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

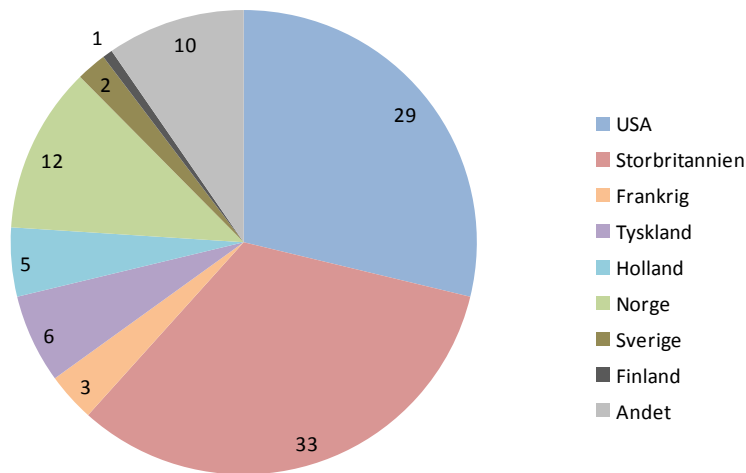
Figur 21: I hvilken grad respondenterne finder en række redskaber vigtige i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

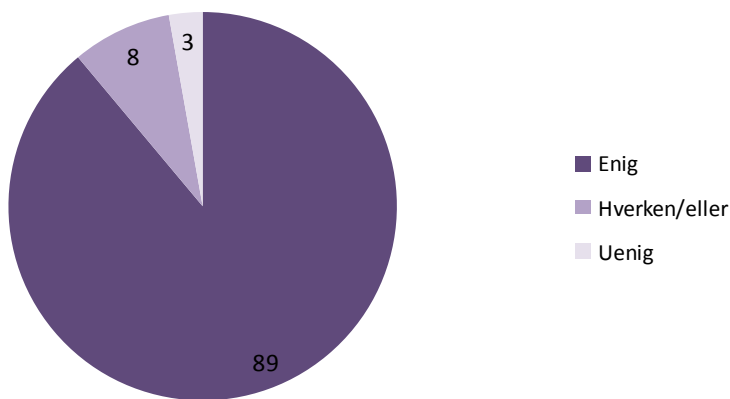
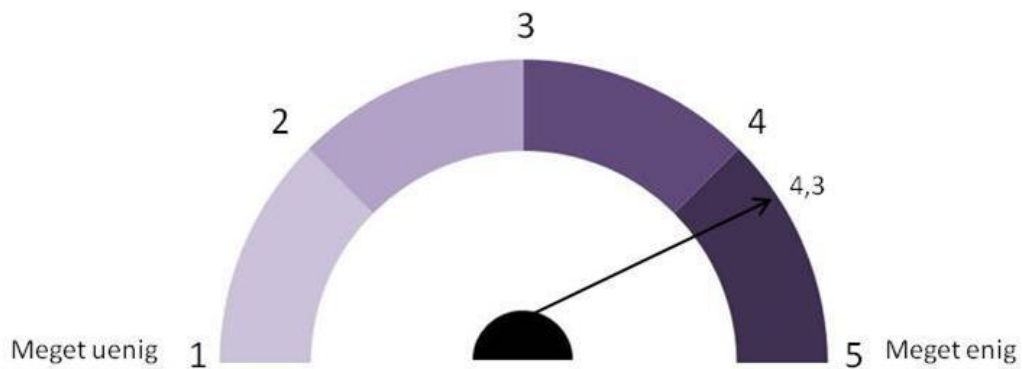
Figur 22: I hvilken grad respondenterne mener, at DK har en sammenhængende udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

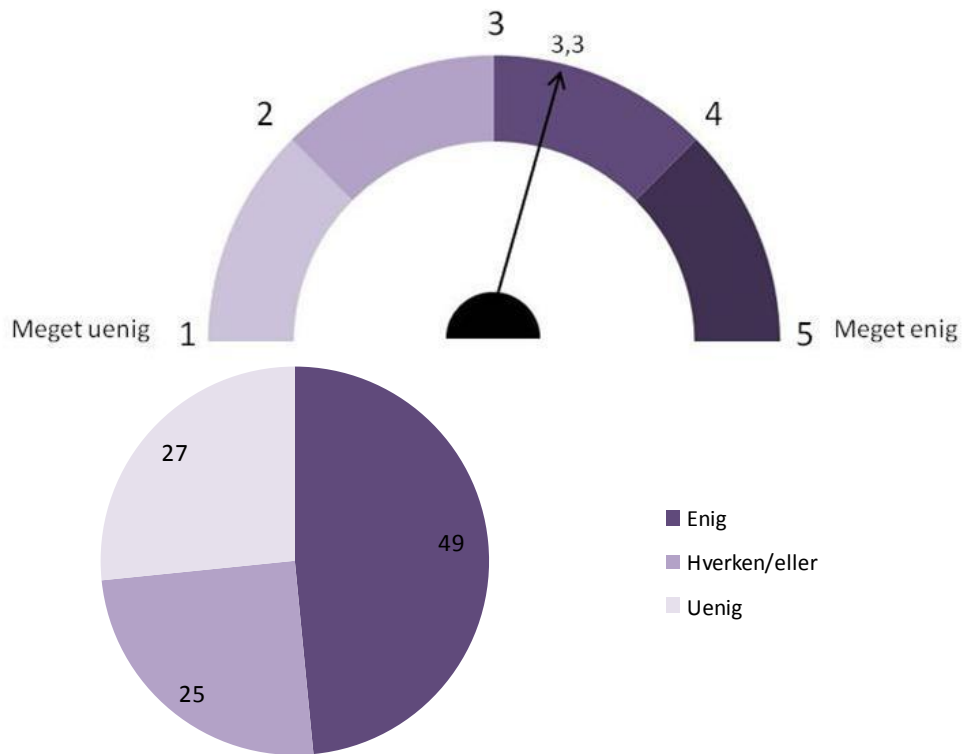
Figur 23: Hvilket land der ifølge respondenterne er foregangsland for Danmark på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Procent.

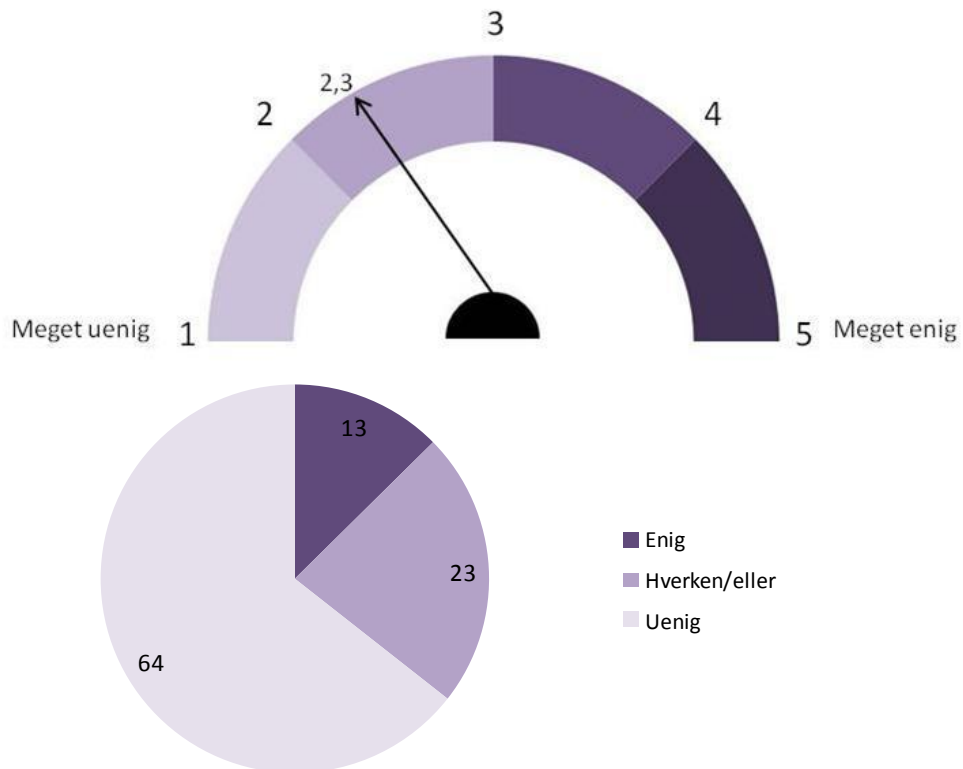
Figur 24: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland bør prioriteres højt i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

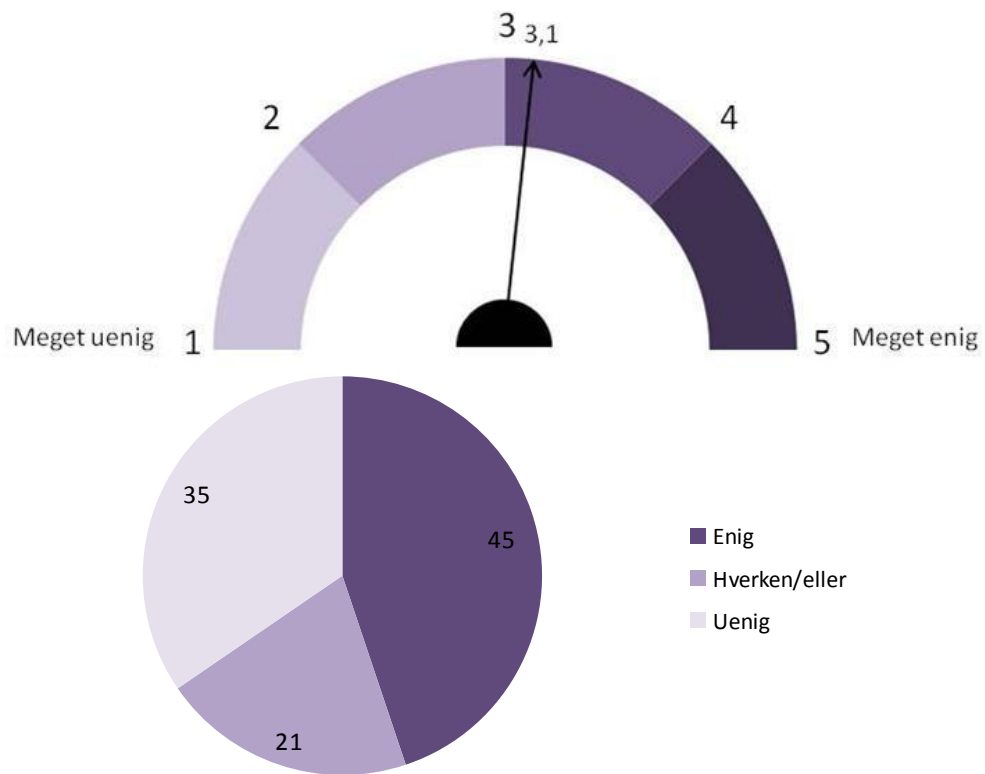
Figur 25: I hvilken grad respondenterne er enige i, at en stor kinesisk tilstedeværelse i Grønland udgør et sikkerhedsproblem. Gennemsnit og procent.

Figur 26: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland vil blive selvstændigt inden for 10 år. Gennemsnit og procent.

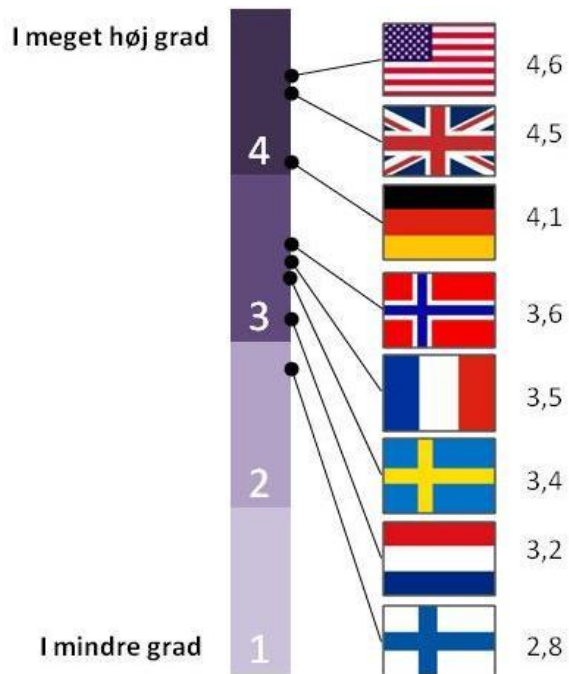

Figur 27: I hvilken grad respondenterne er enige i, at Grønland vil blive selvstændigt inden for 20 år. Gennemsnit og procent.

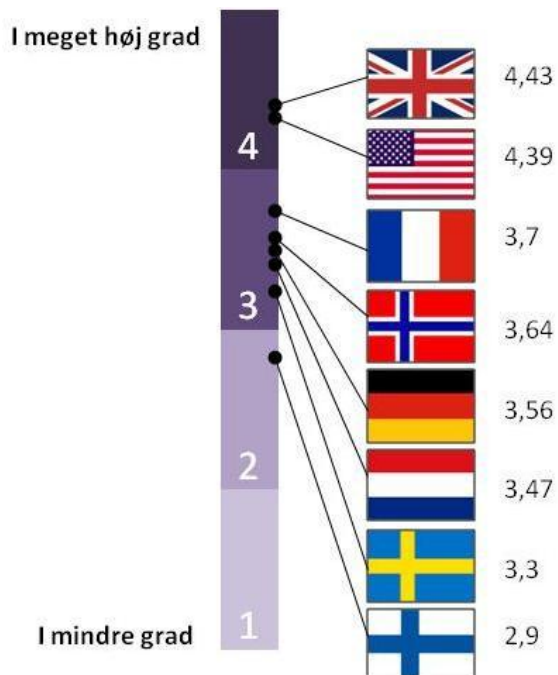

3.2: Danmarks alliancer

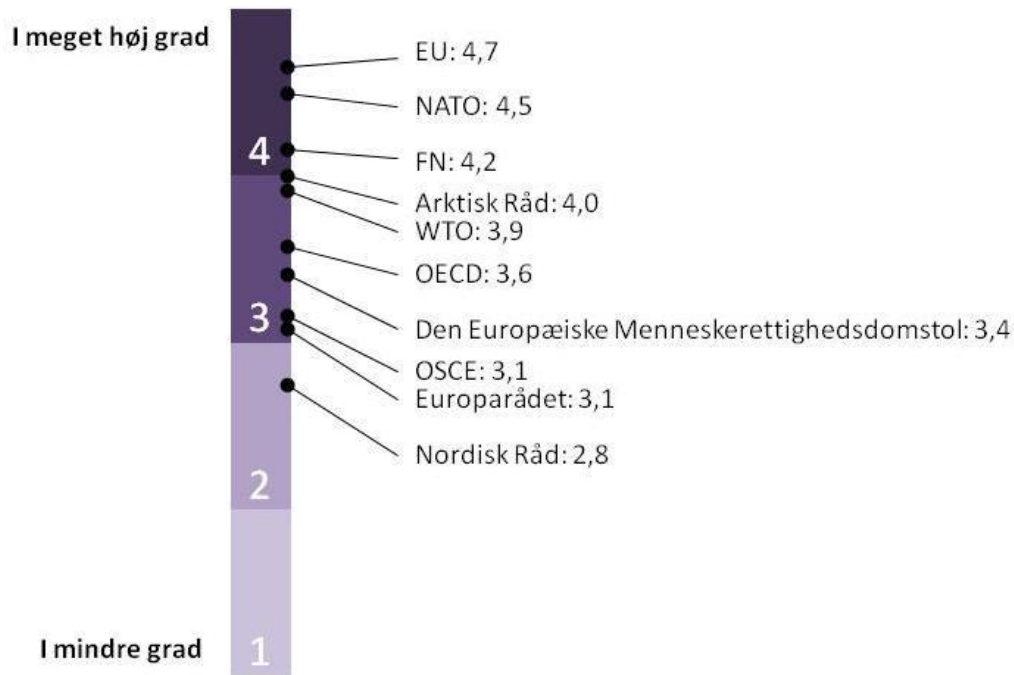
Figur 28: I hvilken grad respondenterne mener, at følgende lande er vigtige alliancepartnere for Danmark. Gennemsnit.

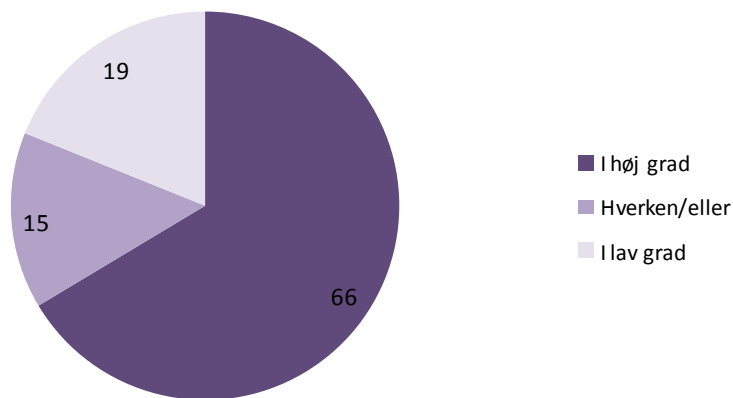
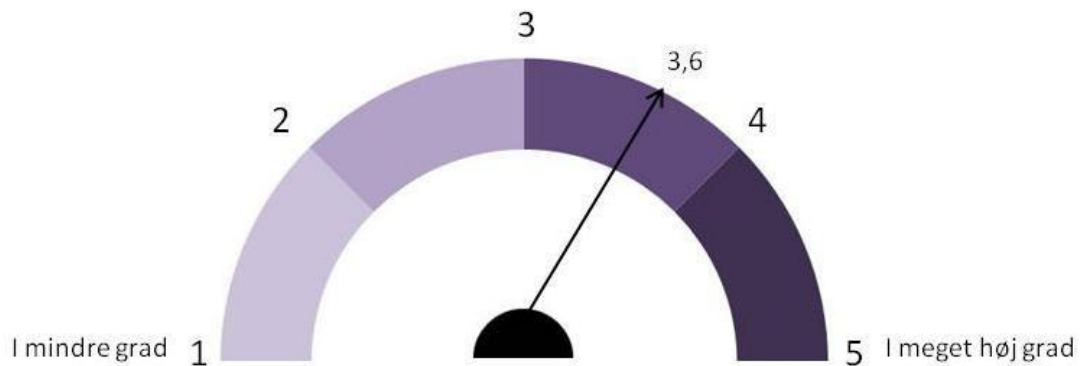
Figur 29: I hvilken grad respondenterne mener, at Danmark har fordel af at operere sammen med følgende lande. Gennemsnit.

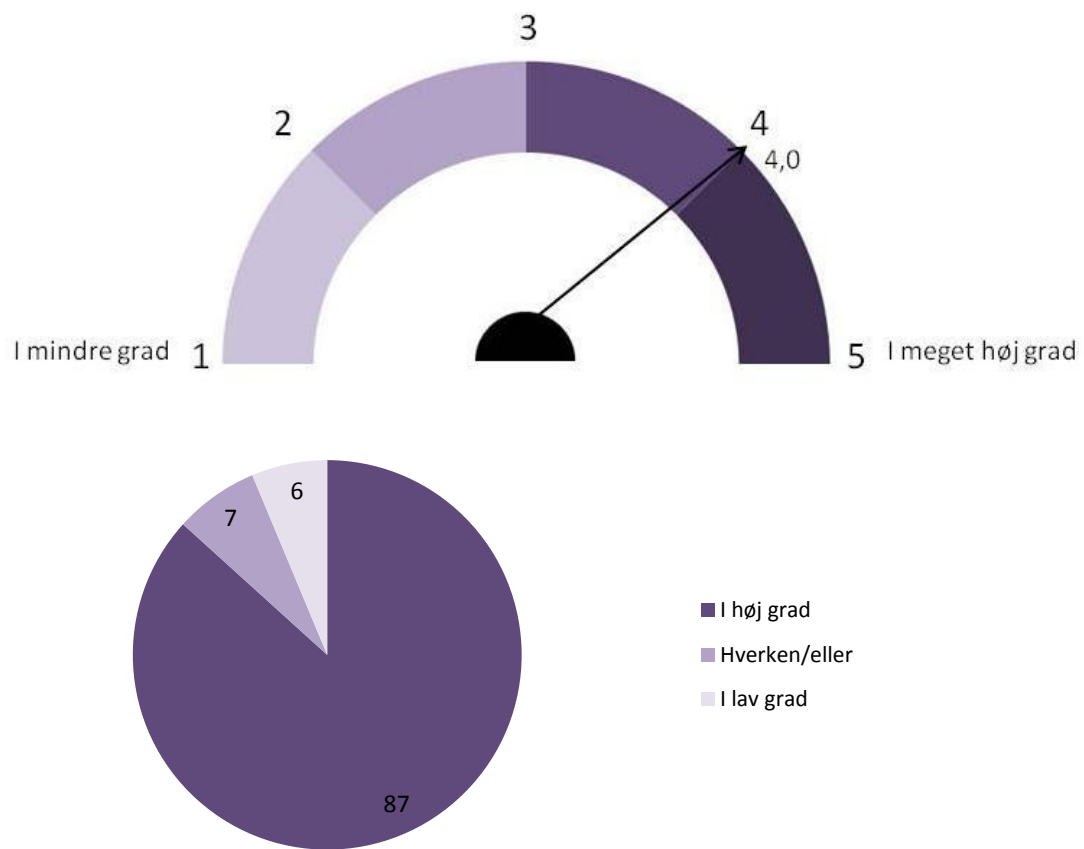
Figur 30: I hvilken grad respondenterne mener, at følgende internationale organisationer er vigtige for Danmark. Gennemsnit.

Figur 31: I hvilken grad respondenterne mener, at værdier er en drivkraft i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

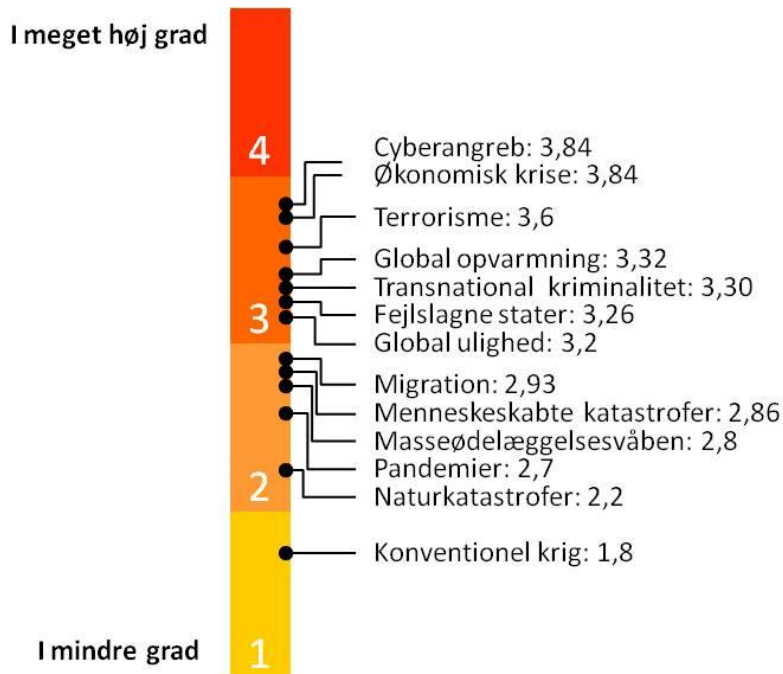
Figur 32: I hvilken grad respondenterne mener, at interesser er en drivkraft i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit og procent.

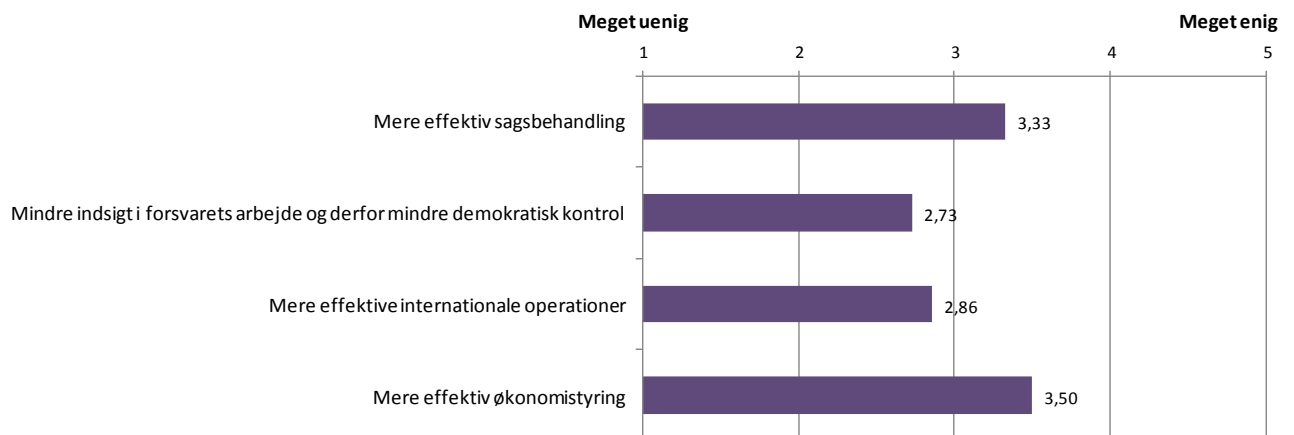

3.3: Danmarks forsvarspolitik

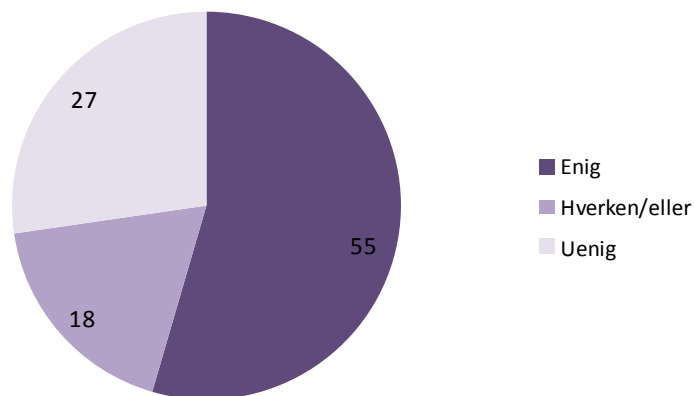
Figur 33: I hvilken grad respondenterne mener, at nedenstående forhold udgør en trussel mod Danmark. Gennemsnit.

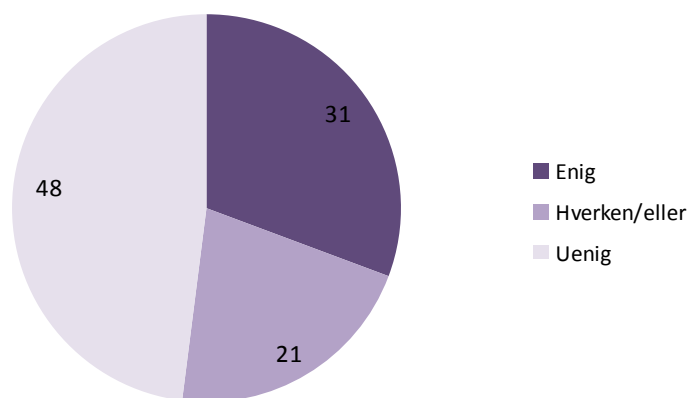
Figur 34: I hvilken grad respondenterne er enig i fire udsagn om konsekvenserne ved at fusionere forsvarsministeriet og forsvarskommandoen. Gennemsnit.

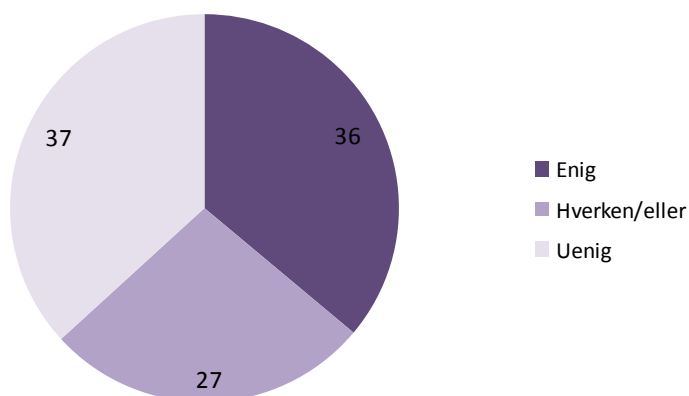
Figur 35: En fusion af forsvarsministeriet og forsvarskommandoen vil medføre en mere effektiv sagsbehandling. Procent.

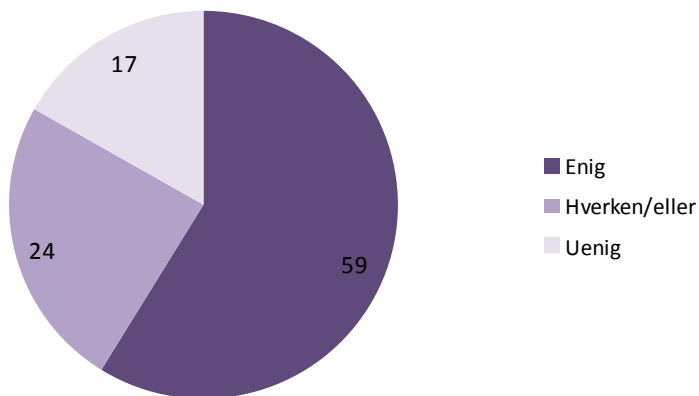
Figur 36: En fusion af forsvarsministeriet og forsvarskommandoen vil medføre mindre indsigt i forsvarets arbejde og derfor mindre demokratisk kontrol. Procent.

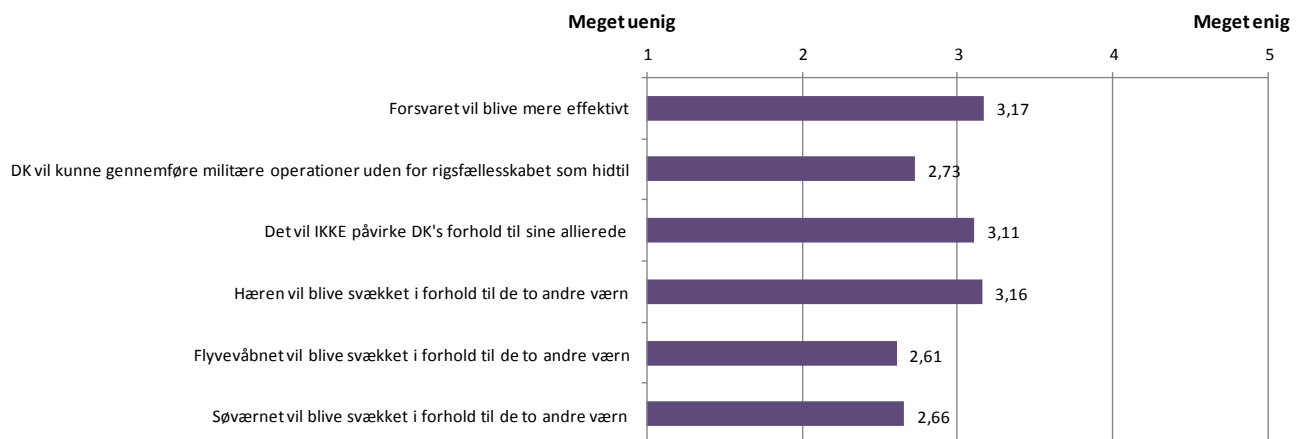
Figur 37: En fusion af forsvarsministeriet og forsvarskommandoen vil medføre mere effektive internationale operationer.

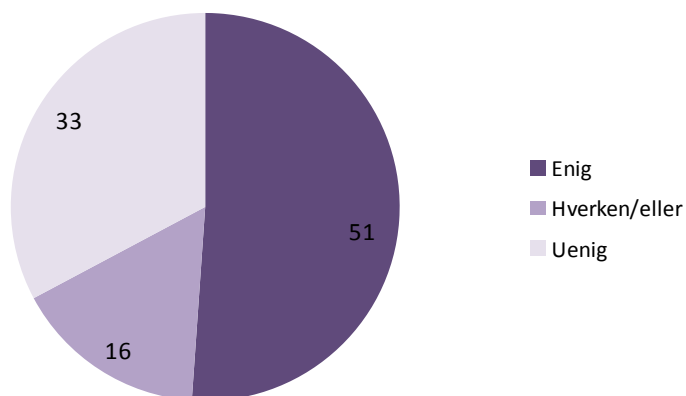
Figur 38: En fusion af forsvarsministeriet og forsvarskommandoen vil medføre en mere effektiv økonomistyring.

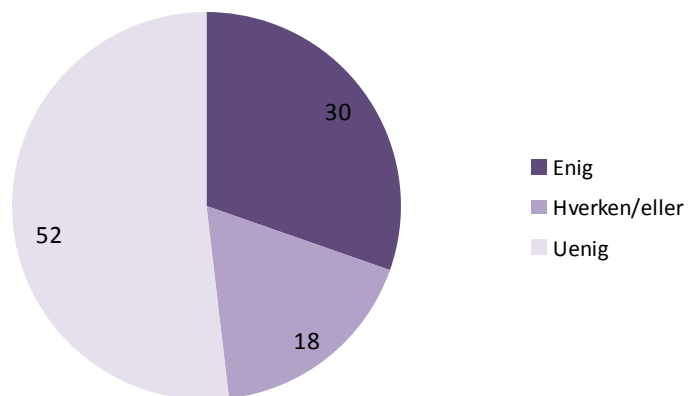
Figur 39: I hvilken grad respondenterne er enig i udsagn om konsekvenserne ved de besparelser på ca. 15 % af forsvarsbudgettet, forsvaret skal gennemføre i perioden 2013-2017. Gennemsnit.

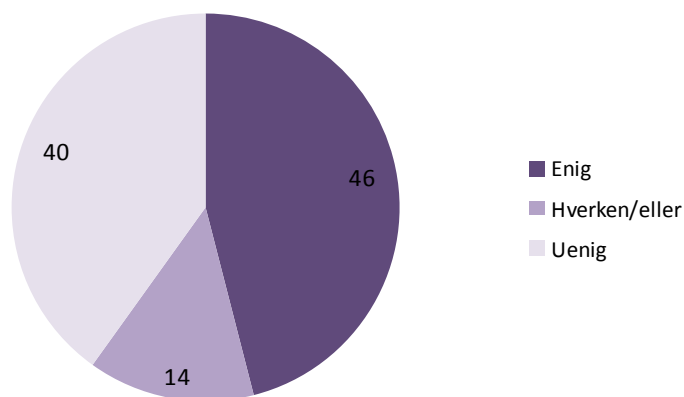
Figur 40: Besparelserne vil betyde at forsvaret bliver mere effektivt. Procent.

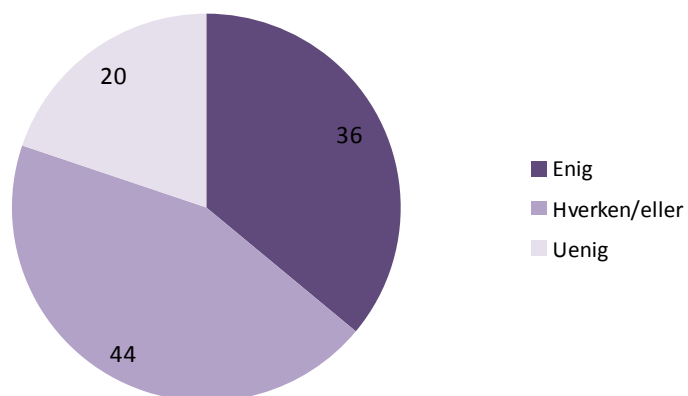
Figur 41: Besparelserne vil betyde, at Danmark vil kunne gennemføre militære operationer uden for rigsfællesskabet som hidtil. Procent.

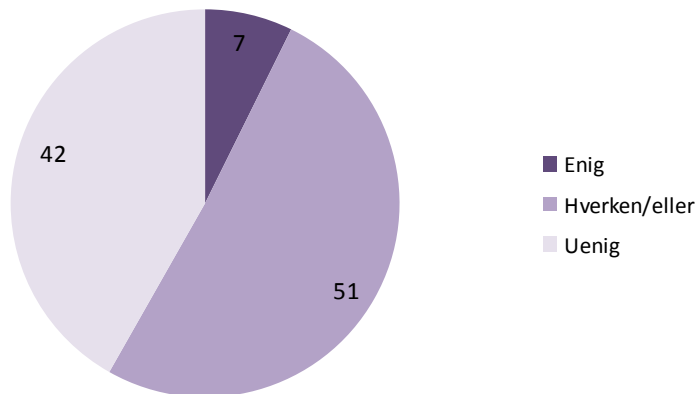
Figur 42: Besparelserne vil ikke påvirke Danmarks forhold til sine allierede. Procent.

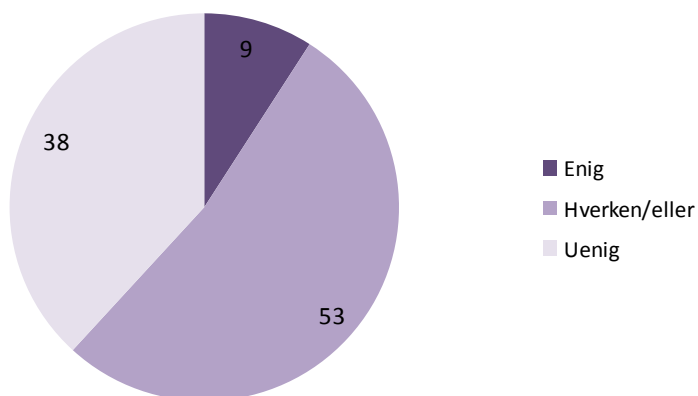
Figur 43: Besparelserne vil betyde, at hæren vil blive svækket i forhold til de to andre værn. Procent.

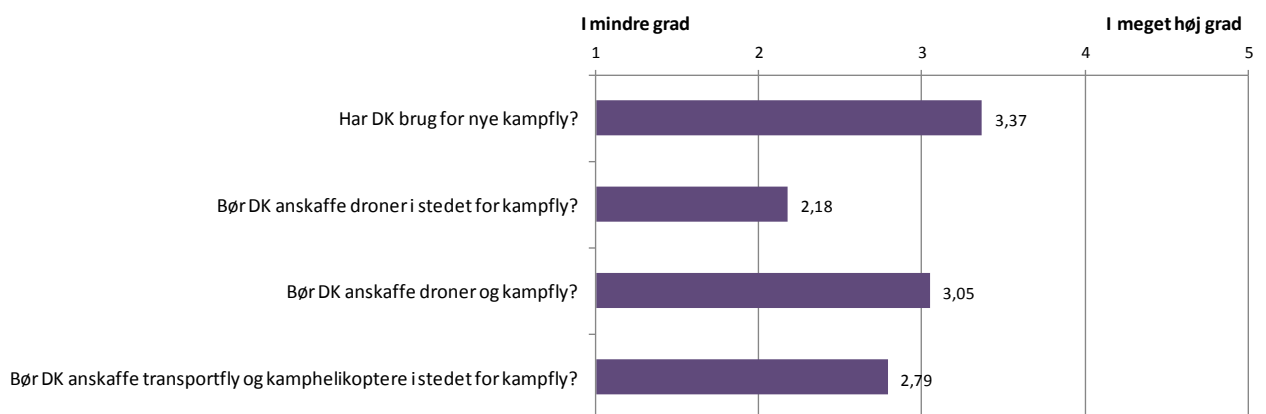
Figur 44: Besparelserne vil betyde, at flygevåbnet vil blive svækket i forhold til de to andre værn. Procent.

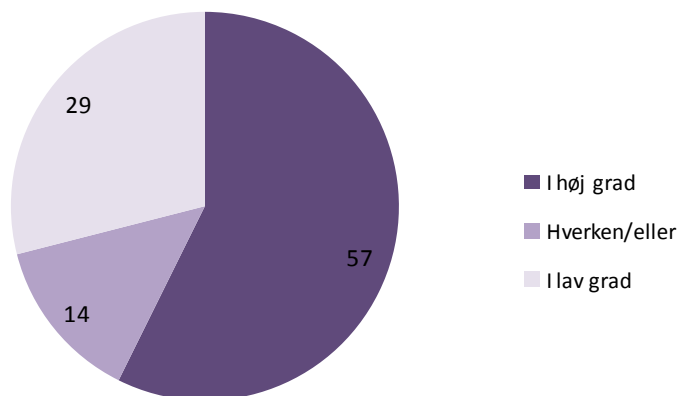
Figur 45: Besparelserne vil betyde, at søværnet vil blive svækket i forhold til de to andre værn. Procent.

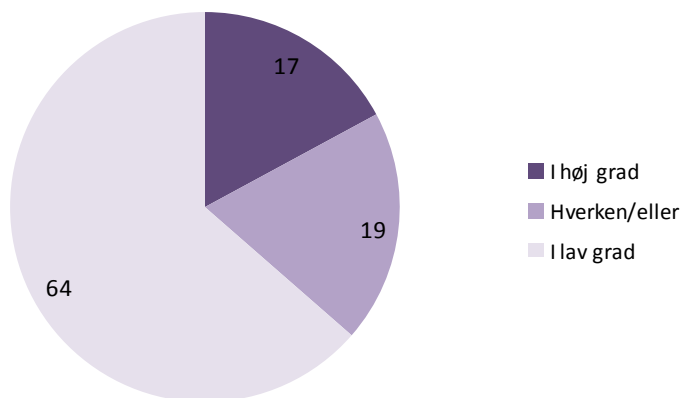
Figur 46: Respondenternes holdning til, hvordan flygevåbnet bør udstyres, når F-16 flyene må udfases pga. alder. Gennemsnit.

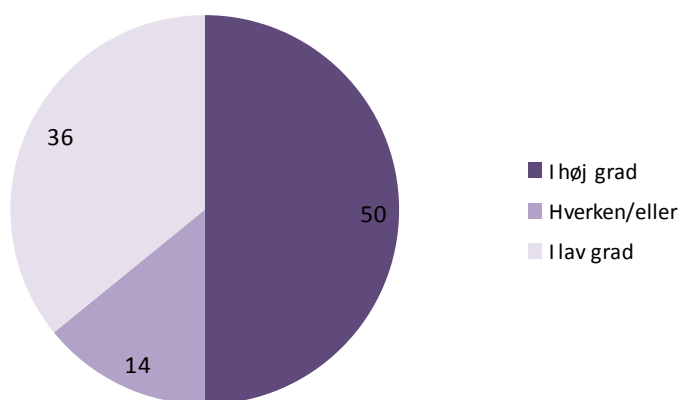
Figur 47: Mener du, at Danmark har brug for nye kampfly? Procent.

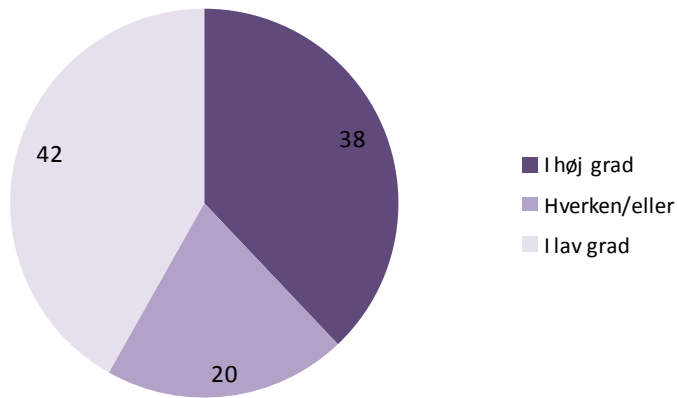
Figur 48: Mener du, at Danmark bør anskaffe droner i stedet for kampfly? Procent.

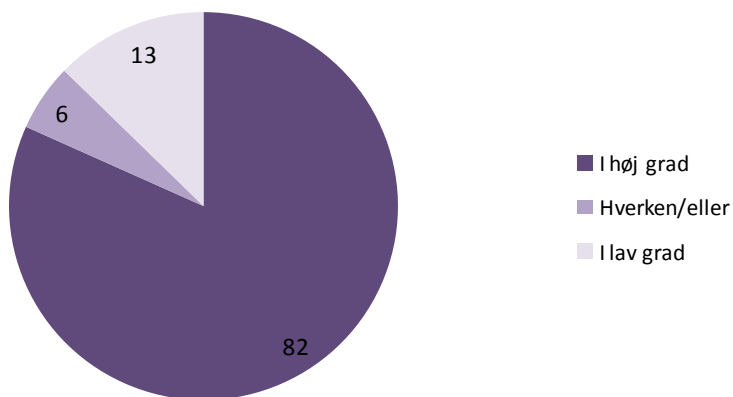
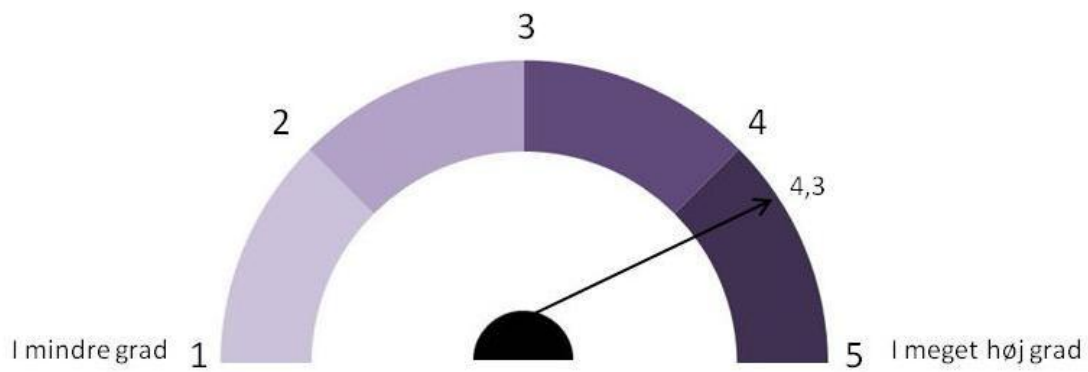
Figur 49: Mener du, at Danmark bør anskaffe droner og kampfly? Procent.

Figur 50: Mener du at Danmark bør anskaffe transportfly og kamphelikoptere i stedet for kampfly? Procent.

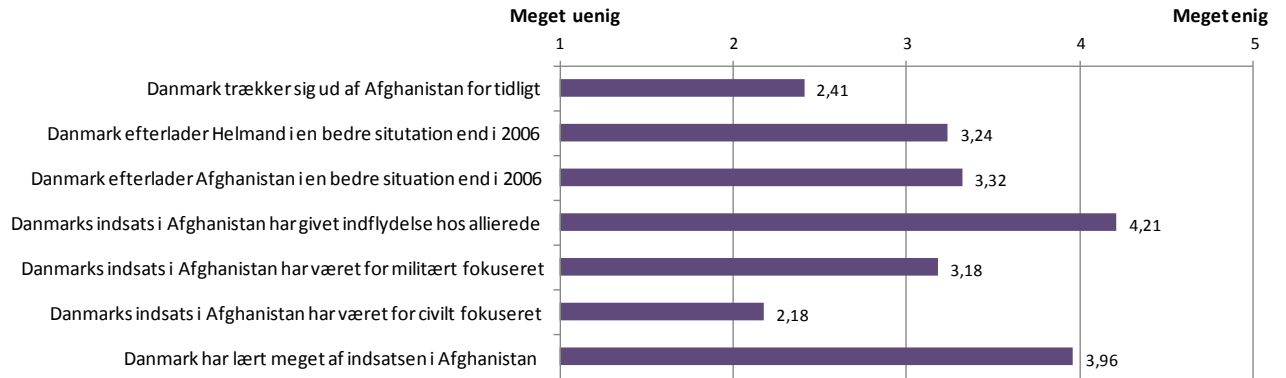

Figur 51: I hvilken grad respondenterne mener, at det danske forsvarsforbehold bør afskaffes. Gennemsnit og procent.

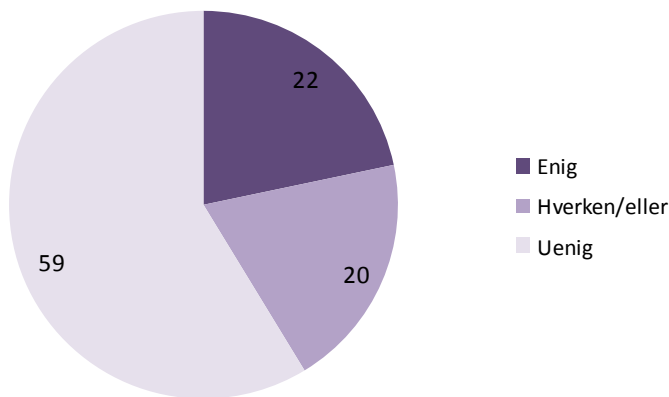

3.4: Militære operationer

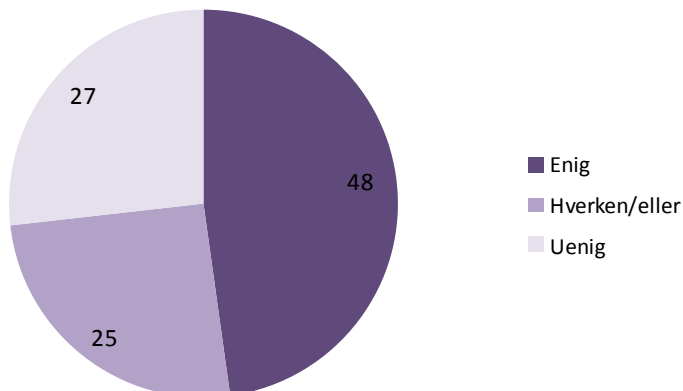
Figur 52: Respondenternes holdning til den danske indsats i Afghanistan. Gennemsnit.

Figur 53: Danmark trækker sig ud af Afghanistan for tidligt. Procent.

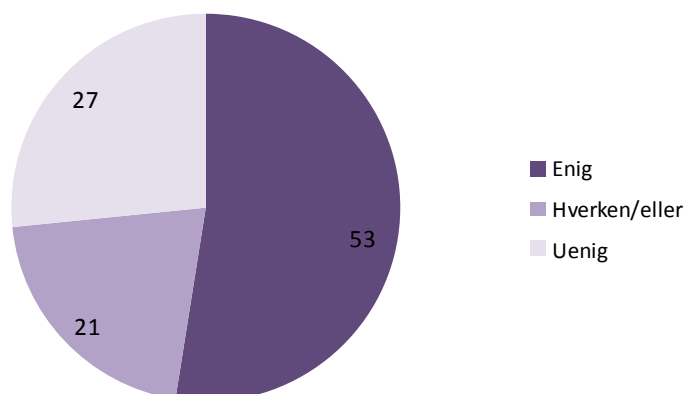

Figur 54: Danmark efterlader Helmand i en bedre situation end i 2006. Procent.

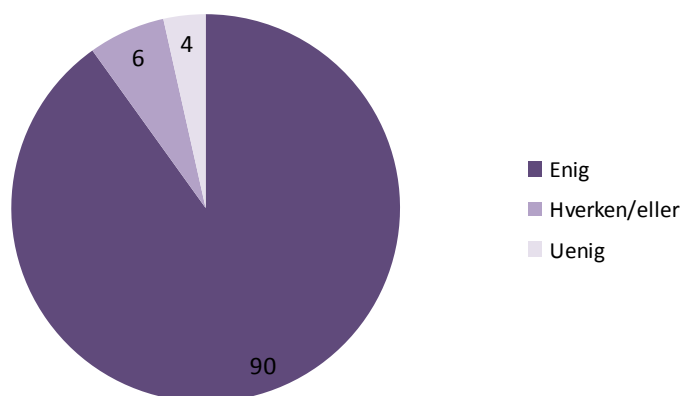

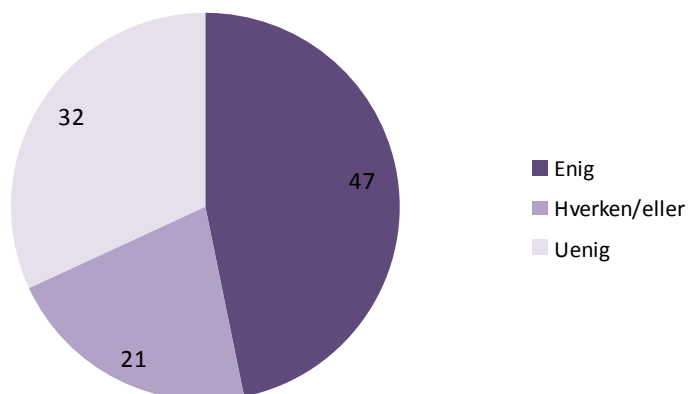
Figur 55: Danmark efterlader Afghanistan i en bedre situation end i 2006. Procent.

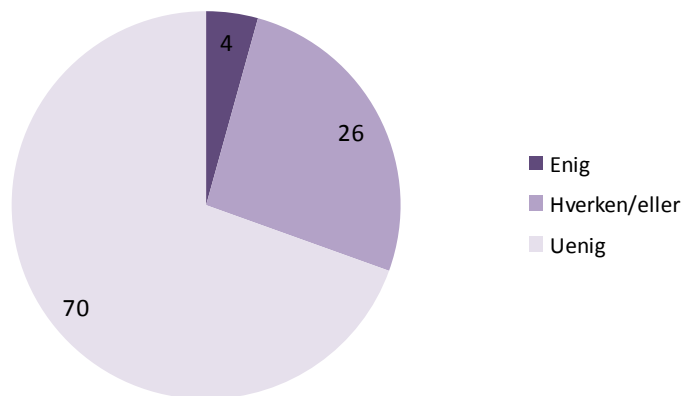
Figur 56: Danmarks indsats i Afghanistan har givet indflydelse hos allierede. Procent.

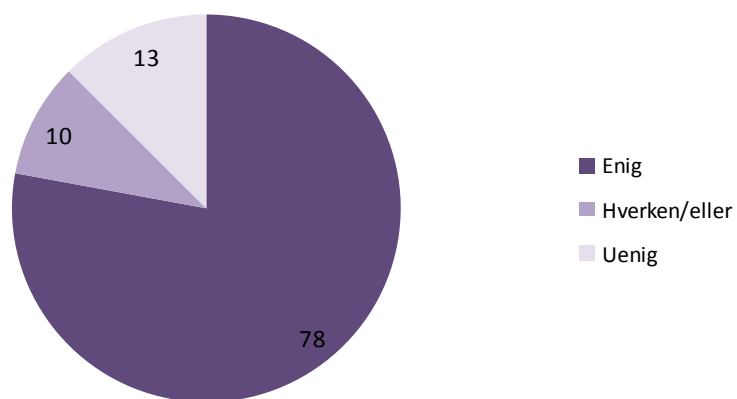
Figur 57: Danmarks indsats har været for militært fokuseret. Procent.

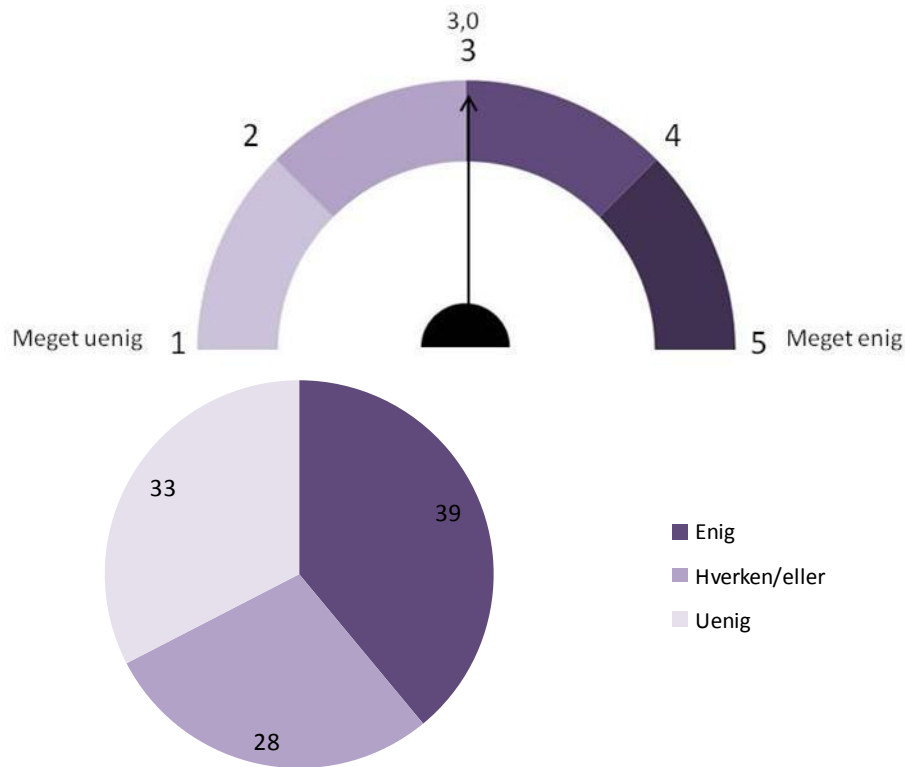
Figur 58: Danmarks indsats har været for civilt fokuseret. Procent.

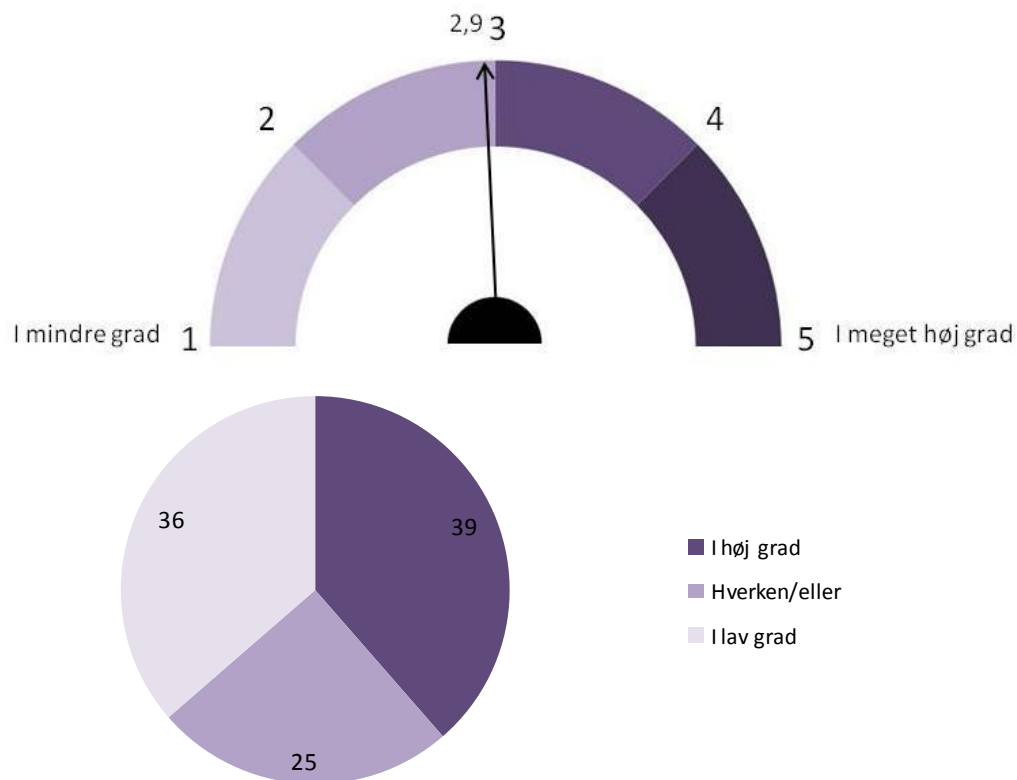
Figur 59: Danmark har lært meget af indsatsen i Afghanistan. Procent.

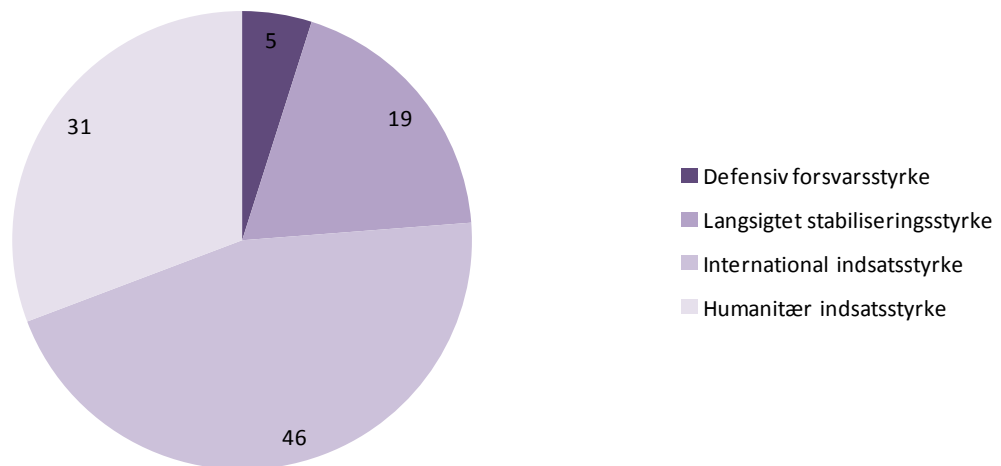
Figur 60: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Gennemsnit og procent.

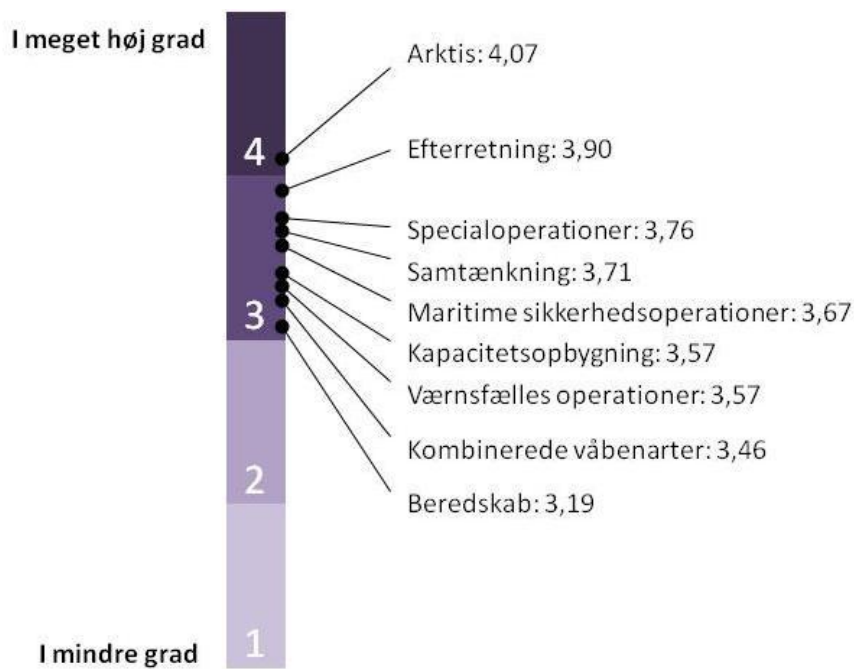
Figur 61: I hvilken grad respondenterne mener, at Danmark siden 2001 har formået at samtænke civile og militære indsatser i internationale operationer. Gennemsnit og procent.

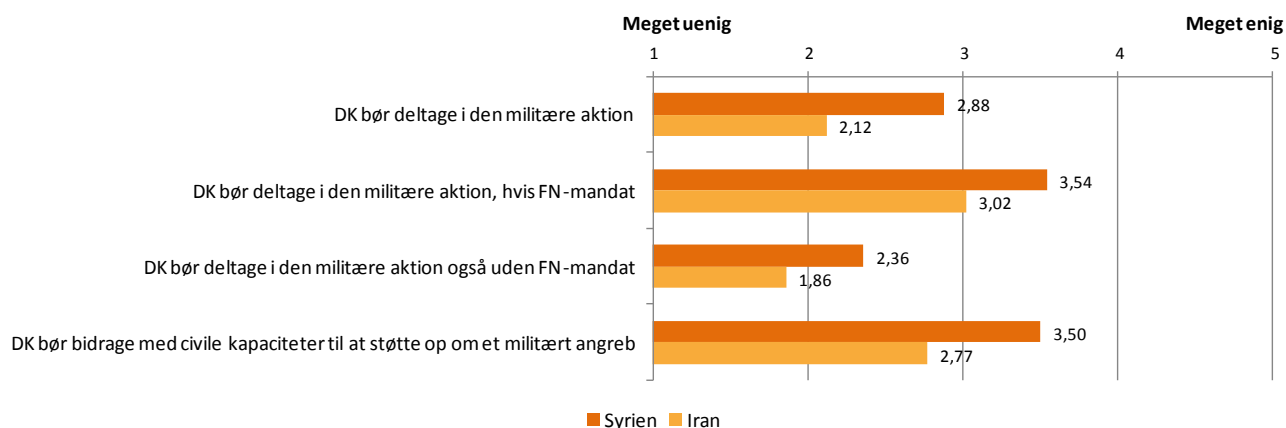
Figur 62: Respondenternes holdning til, hvordan Danmark skal prioritere sit forsvar. Valget stod mellem fire modeller. Procent.

Figur 63: I hvilken grad respondenterne mener, at forsvaret har behov for at udvikle sine kapaciteter på en række områder inden for de næste fem år, for at kunne imødegå nye trusler. Gennemsnit.

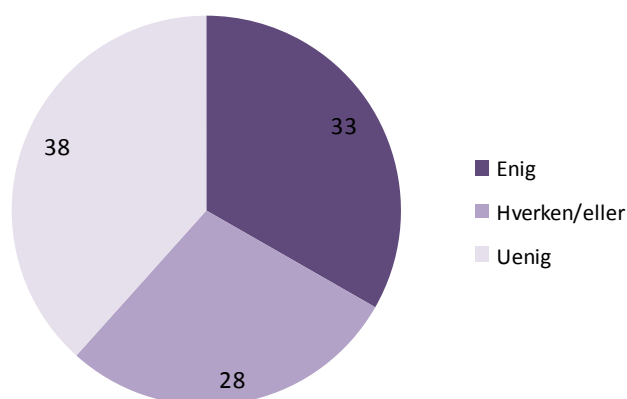

Figur 64: Respondenternes holdning til dansk deltagelse i en evt. militær aktion i hhv. Syrien og Iran. Gennemsnit.

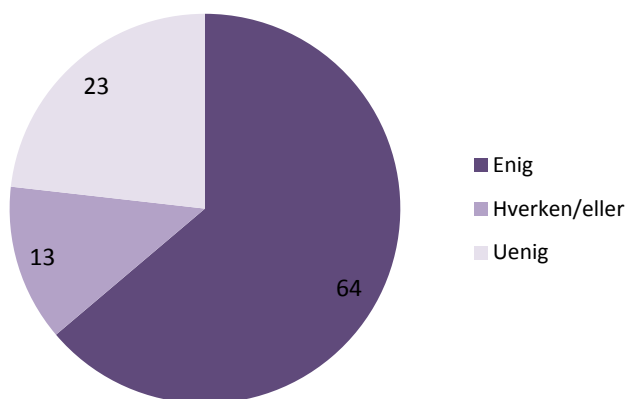

Note: Syrienspørgsmålet lød som følger: 'Det diskuteres hvorvidt det internationale samfund bør gribe ind i borgerkrigen i Syrien. Hvis en sådan militær aktion blev planlagt inden for det næste år, i hvilken grad er du enig i følgende udsagn?' Iranspørgsmålet lød som følger: 'Det diskuteres, hvorvidt Israel, USA og allierede vil bombe Iran pga. landets atomprogram. Hvis et sådant angreb blev planlagt inden for det næste år, i hvilken grad er du enig i følgende udsagn?'

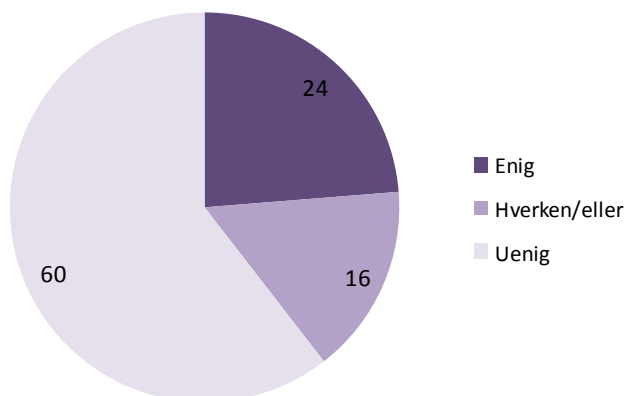
Figur 65: Danmark bør deltage i den militære aktion i Syrien. Procent.

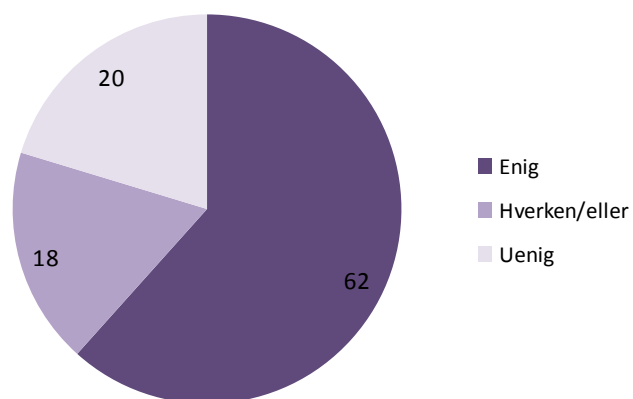
Figur 66: Danmark bør deltage i den militære aktion i Syrien, hvis der foreligger et eksplicit FN-mandat. Procent.

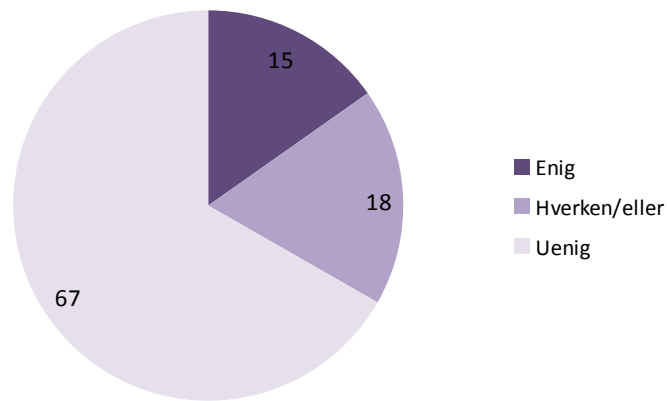
Figur 67: Danmark bør deltage i den militære aktion i Syrien, også selv om der ikke foreligger et eksplicit FN-mandat. Procent.

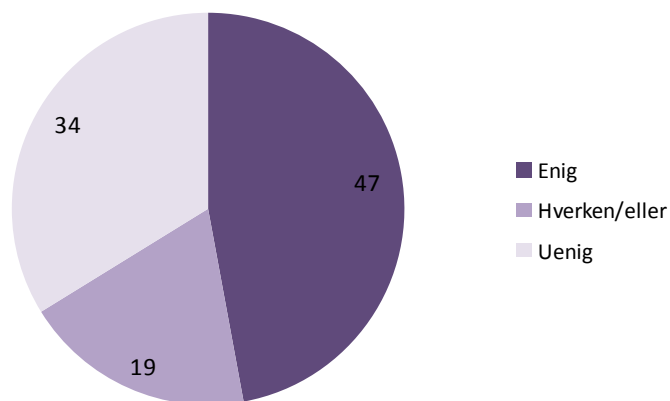
Figur 68: Danmark bør bidrage med civile kapaciteter i Syrien til at støtte op om et militært angreb. Procent.

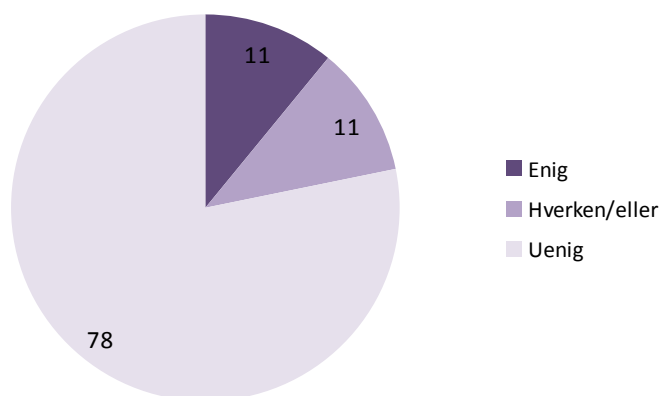
Figur 69: Danmark bør deltage i den militære aktion i Iran. Procent.

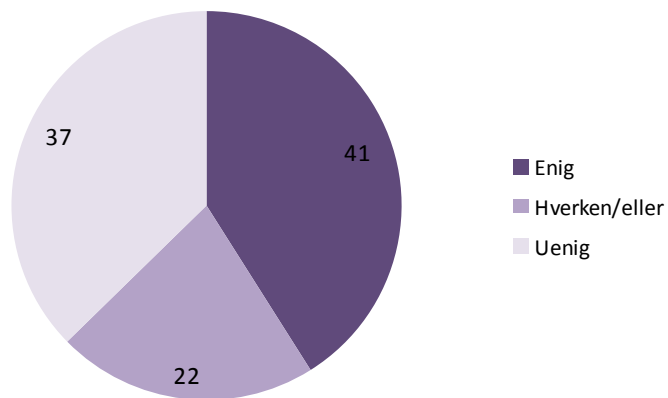
Figur 70: Danmark bør deltage i den militære aktion i Iran, hvis der foreligger et eksplicit FN-mandat. Procent.

Figur 71: Danmark bør deltage i den militære aktion i Iran, også selvom der ikke foreligger et eksplicit FN-mandat. Procent.

Figur 72: Danmark bør bidrage med civile kapaciteter i Iran til at støtte op om et militært angreb. Procent.

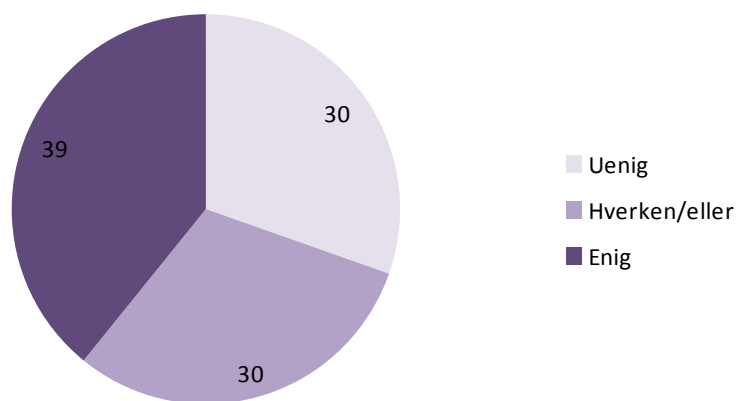

3.5: Centrale sammenhænge

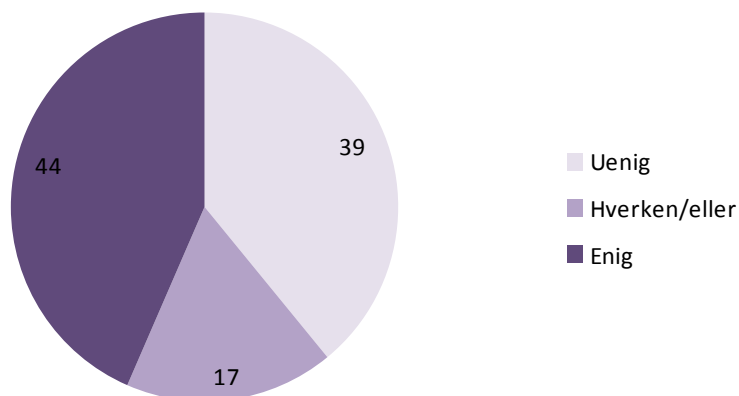
Aktivismе som skillelinje

- a) Er der en sammenhæng mellem synet på dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og vurderingen af indsatsen i Afghanistan?

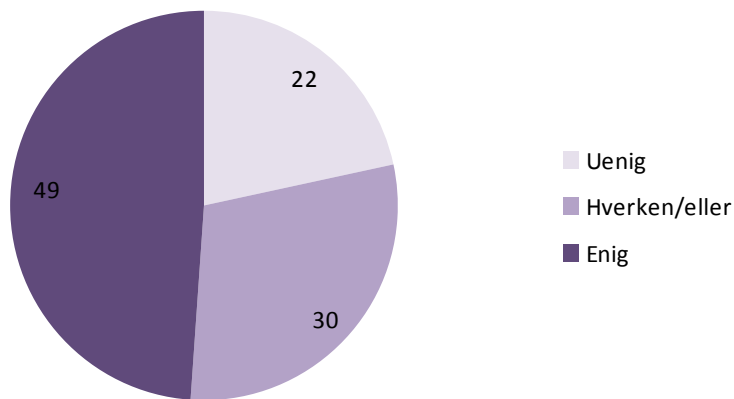
Figur 73: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter der mener, at aktivisme beskriver dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i dag. Procent.

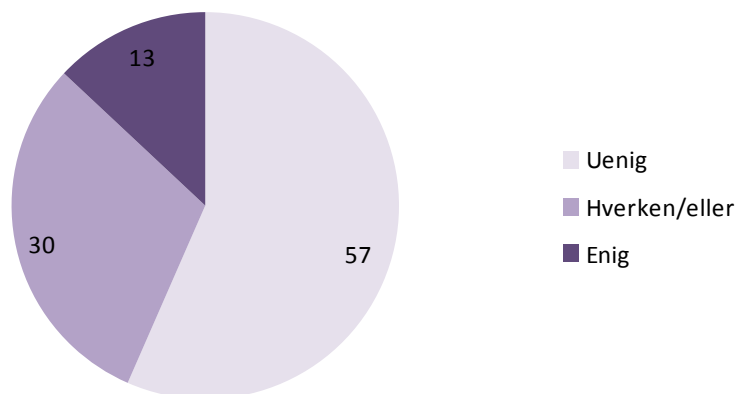
Figur 74: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter der IKKE mener, at aktivisme beskriver dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i dag. Procent.

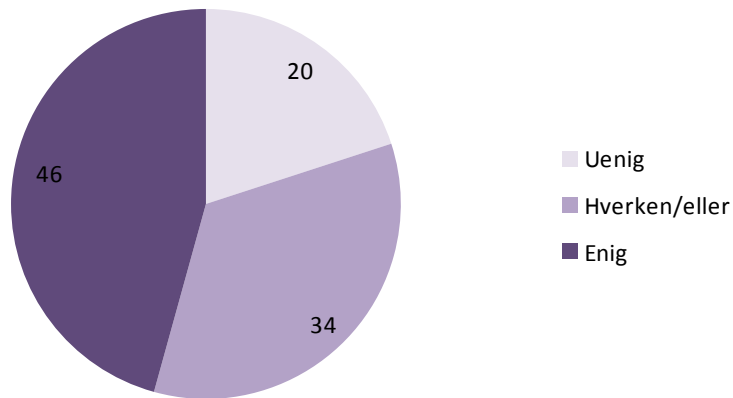
Figur 75: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter der mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

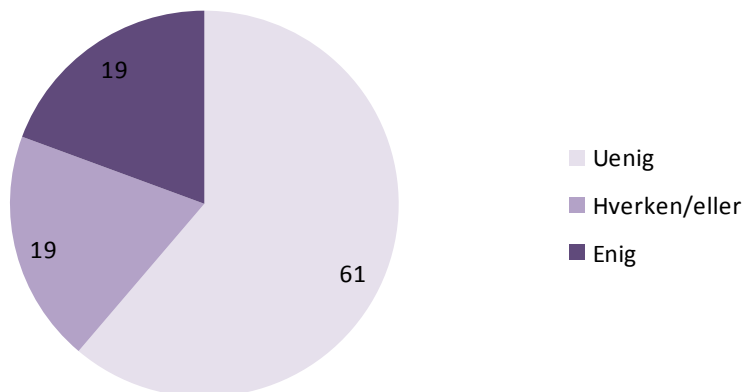
Figur 76: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter der IKKE mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

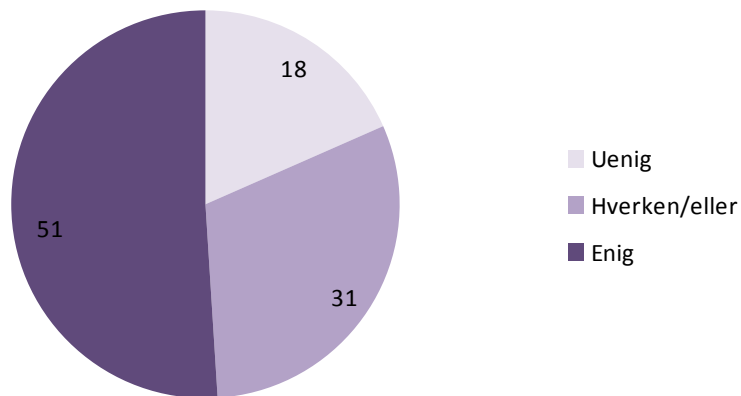
Figur 77: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter der mener, at Danmark har indflydelse gennem sin udenrigs- og sikkerhedspolitik i dag. Procent.

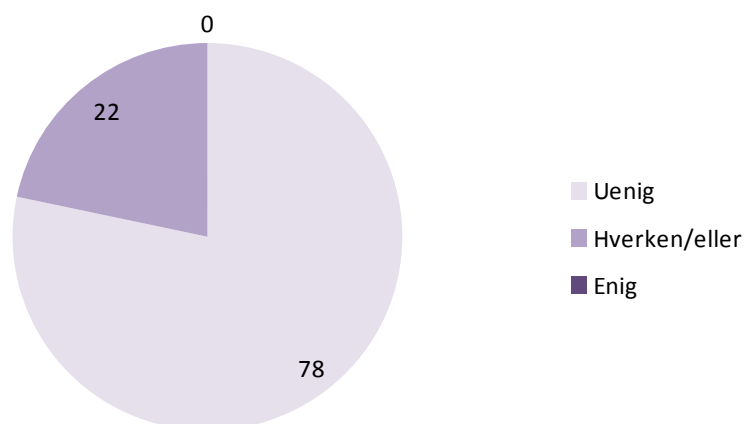
Figur 78: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter der IKKE mener, at Danmark har indflydelse gennem sin udenrigs- og sikkerhedspolitik i dag. Procent.

Figur 79: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter der mener, at Danmark har haft indflydelse gennem sin udenrigs- og sikkerhedspolitik de sidste 20 år. Procent.

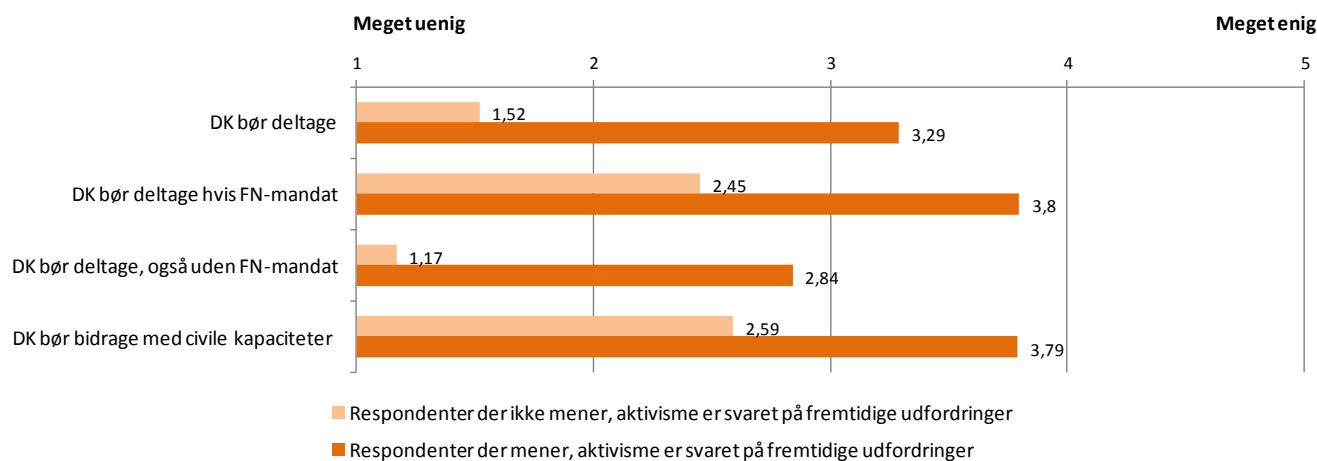

Figur 80: I hvilken grad respondenterne er enige i, at ISAF's operationer i Afghanistan fra 2006-2014 har været en sejr. Respondenter der IKKE mener, at Danmark har haft indflydelse gennem sin udenrigs- og sikkerhedspolitik de sidste 20 år. Procent.

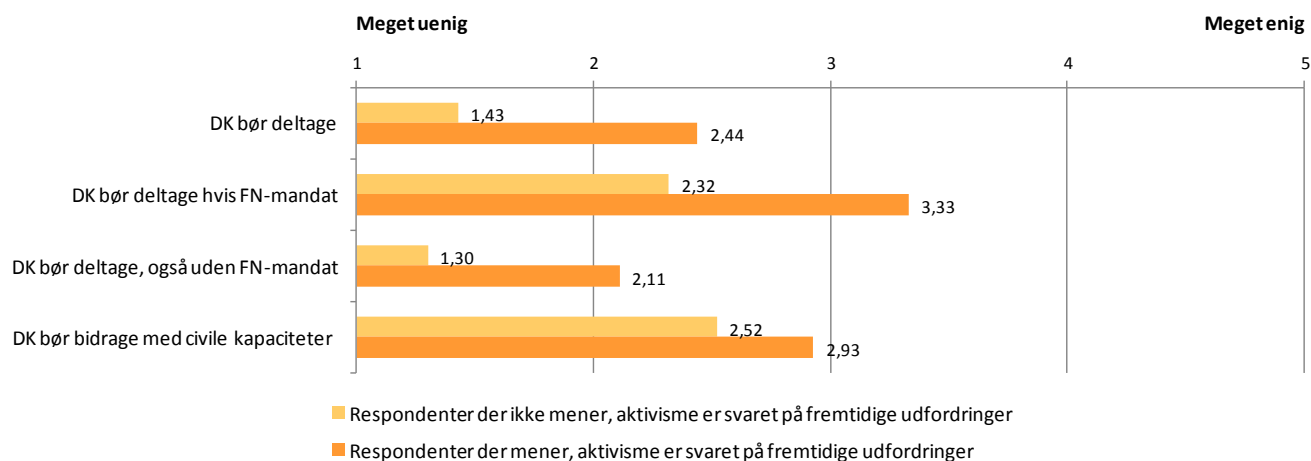

b) Er der en sammenhæng mellem synet på dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og holdningen til at deltage i en evt. militær aktion mod Syrien eller Iran?

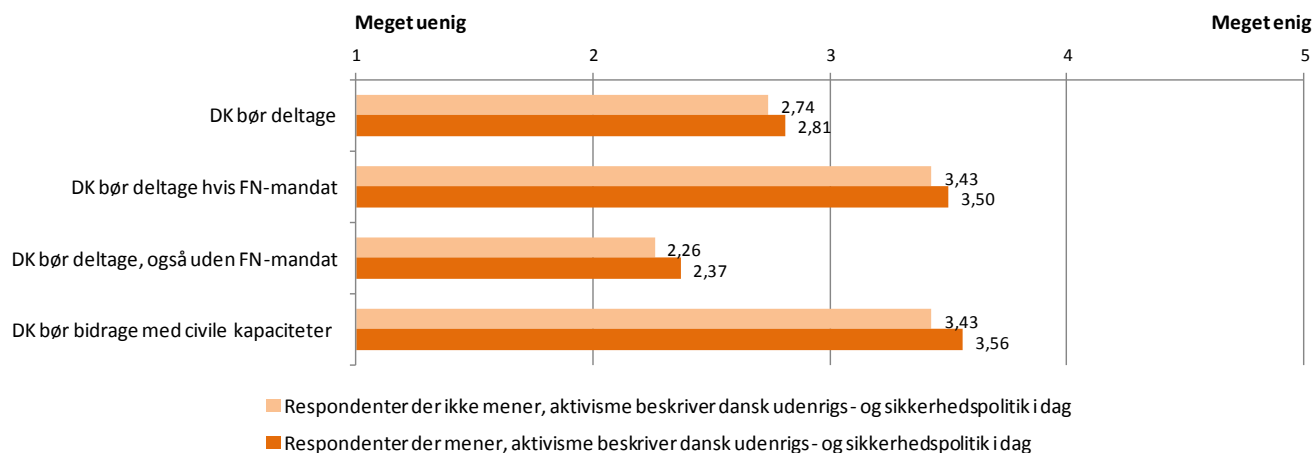
Figur 81: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Syrien. Gennemsnit.

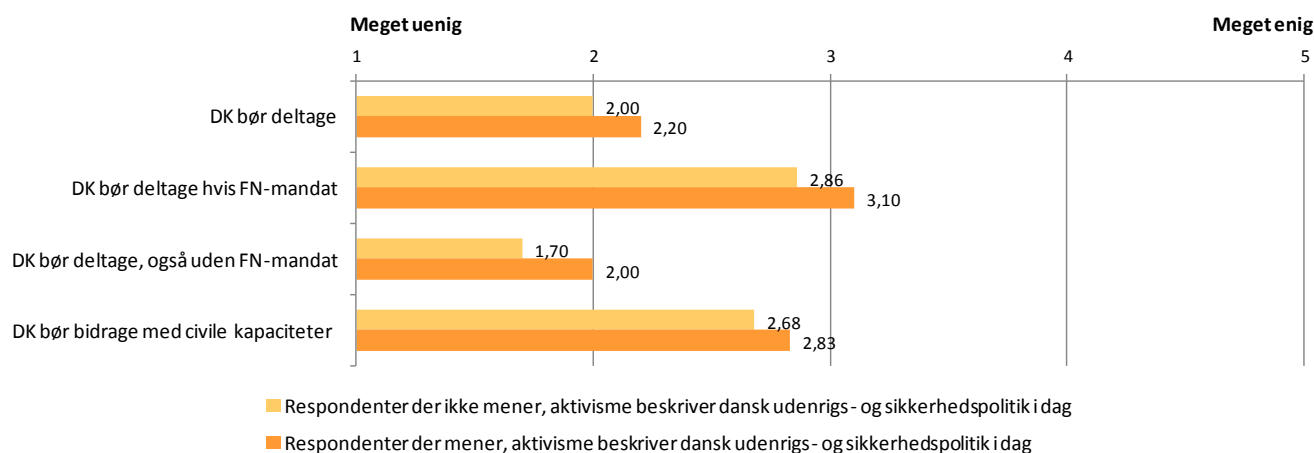
Figur 82: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Iran. Gennemsnit.

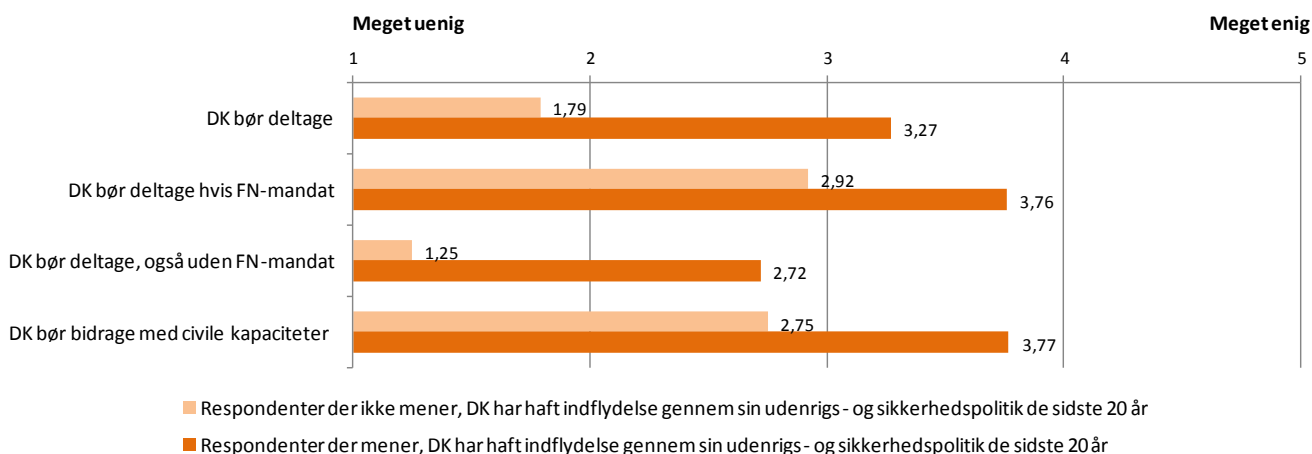
Figur 83: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Syrien. Gennemsnit.

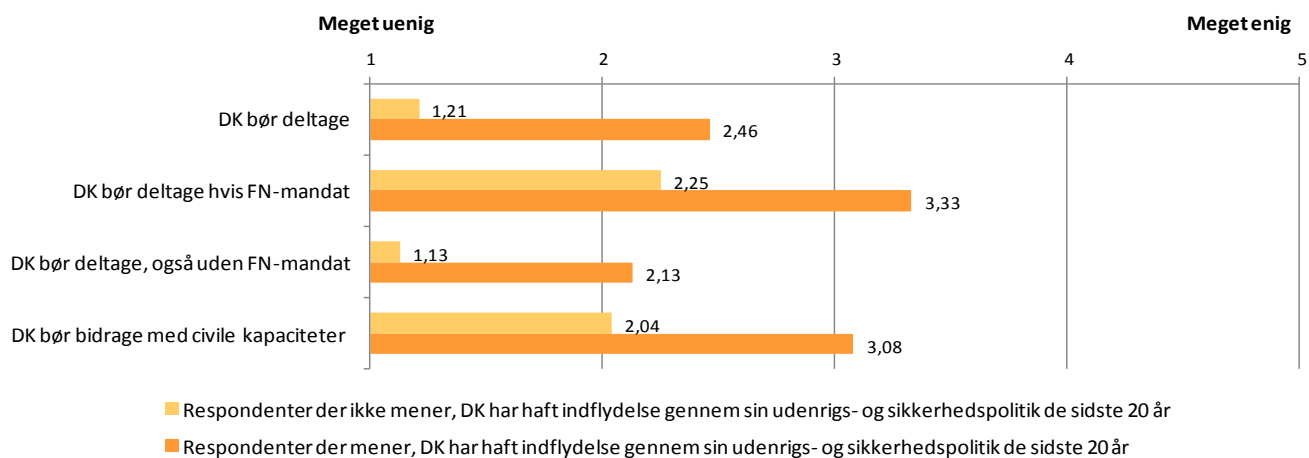
Figur 84: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Iran. Gennemsnit.

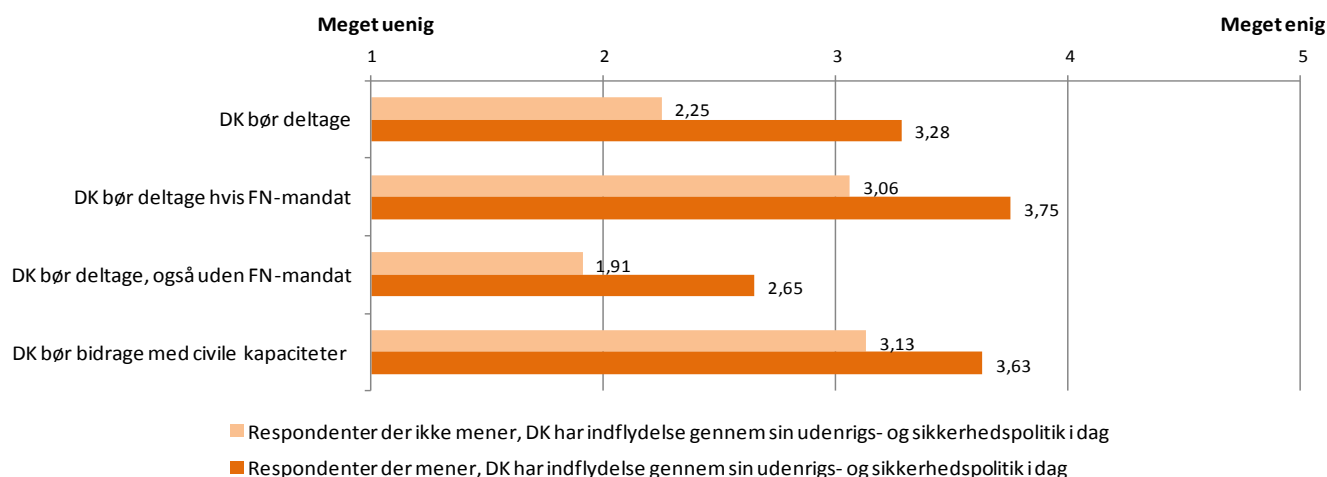
Figur 85: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Syrien. Gennemsnit.

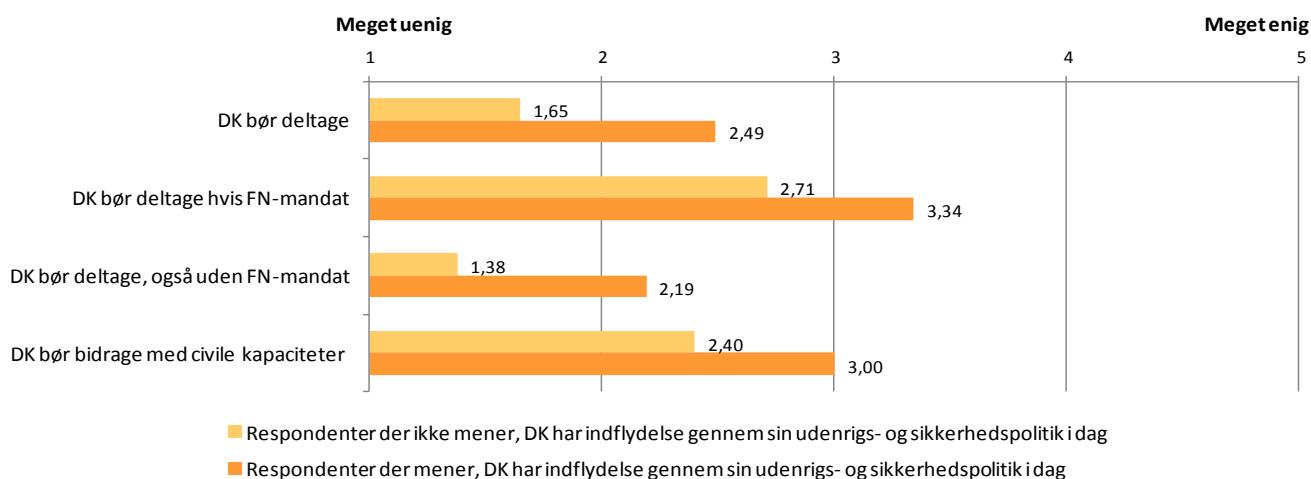
Figur 86: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Iran. Gennemsnit.

Figur 87: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Syrien. Gennemsnit.

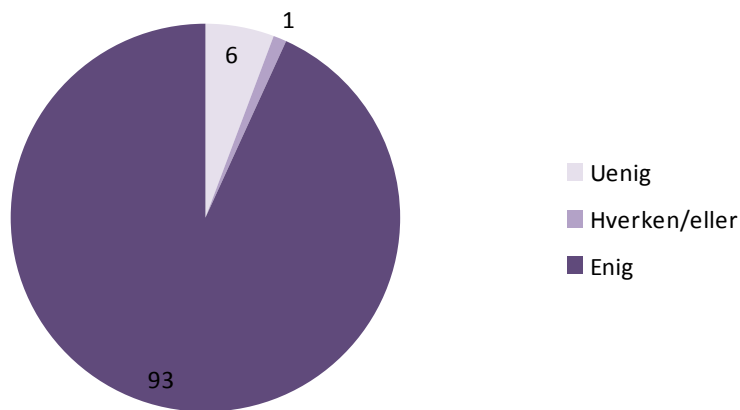

Figur 88: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Iran. Gennemsnit.

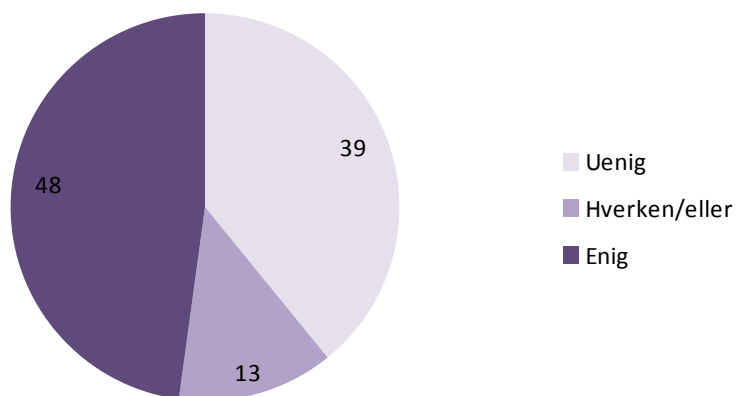

c) Er der en sammenhæng mellem, hvorvidt aktivisme opfattes som løsningen på fremtidige udfordringer, og hvorvidt forsvarsforbeholdet ønskes afskaffet?

Figur 89: I hvilken grad respondenterne mener, at det danske forsvarsforbehold bør afskaffes. Respondenter, der mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

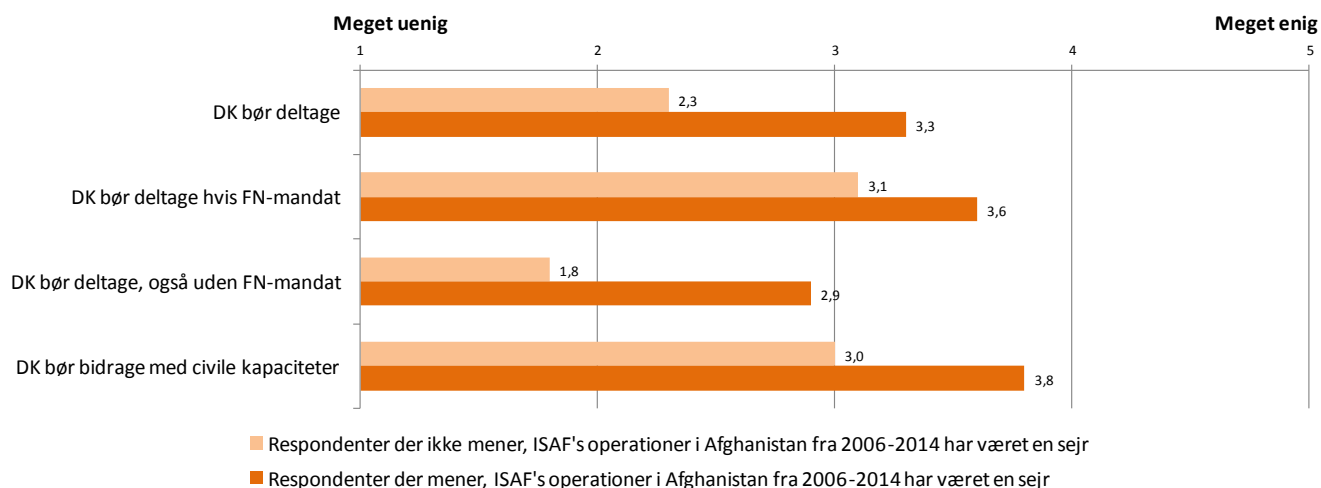
Figur 90: I hvilken grad respondenterne mener, at det danske forsvarsforbehold bør afskaffes. Respondenter, der IKKE mener, at en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer. Procent.

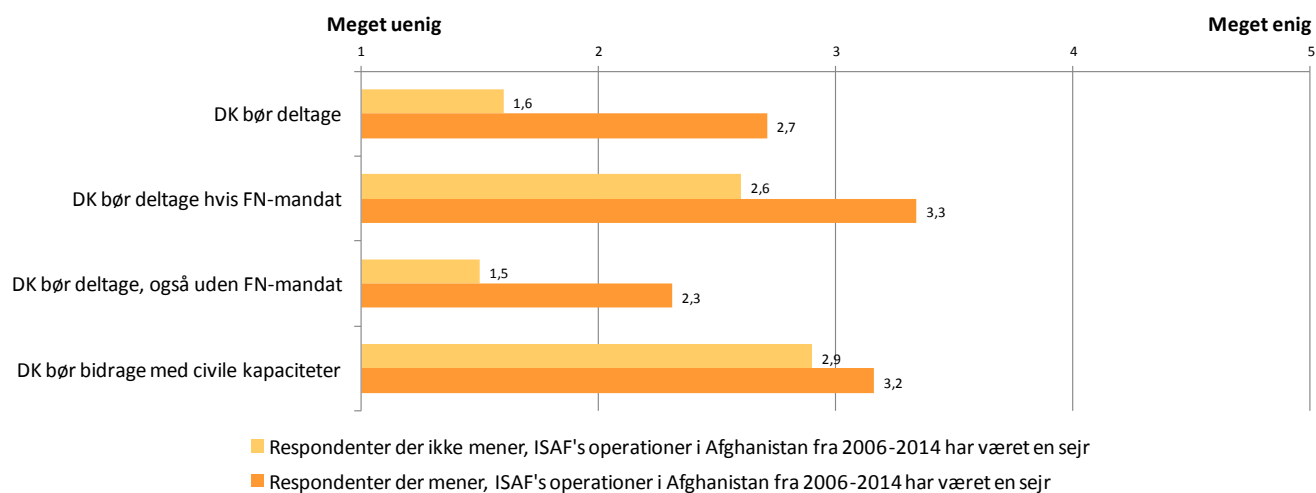

d) Er der en sammenhæng mellem holdningen til hvorvidt indsatsen i Afghanistan var en sejr og holdningen til at deltage i en evt. militær aktion mod Syrien eller Iran

Figur 91: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Syrien. Gennemsnit.

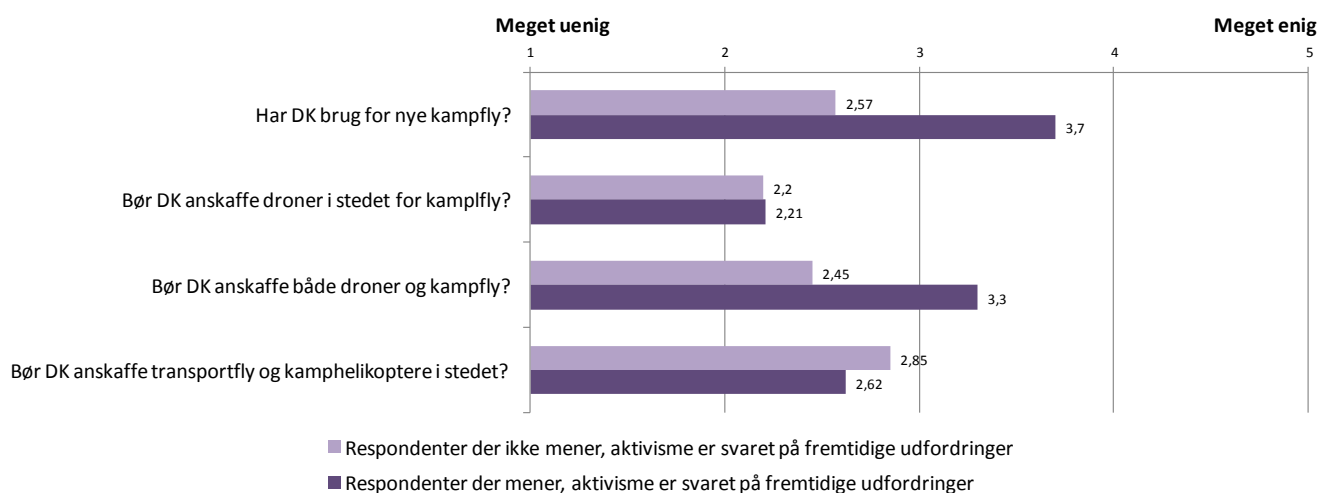
Figur 92: I hvilken grad respondenterne er enige i, at DK bør deltage i en evt. militær aktion i Iran. Gennemsnit.

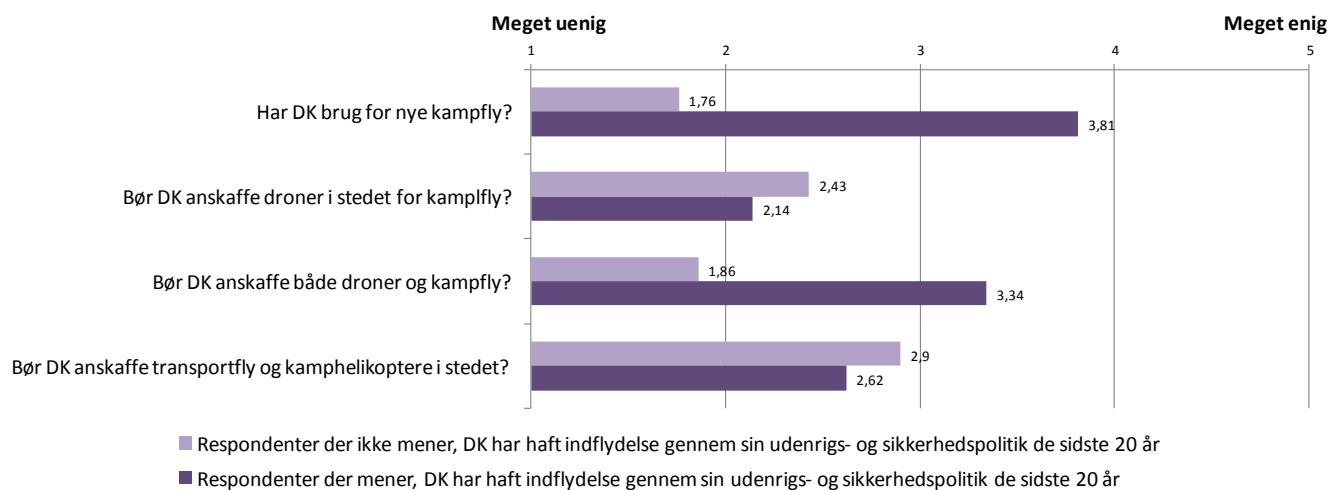
Kampflyindkøb

- e) Er der en sammenhæng mellem synet på dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og holdningen til indkøb af nye kampfly?

Figur 93: Respondenternes holdning til, hvordan flyvevåbnet bør udstyres, når F-16 flyene må udfases pga. alder. Gennemsnit.

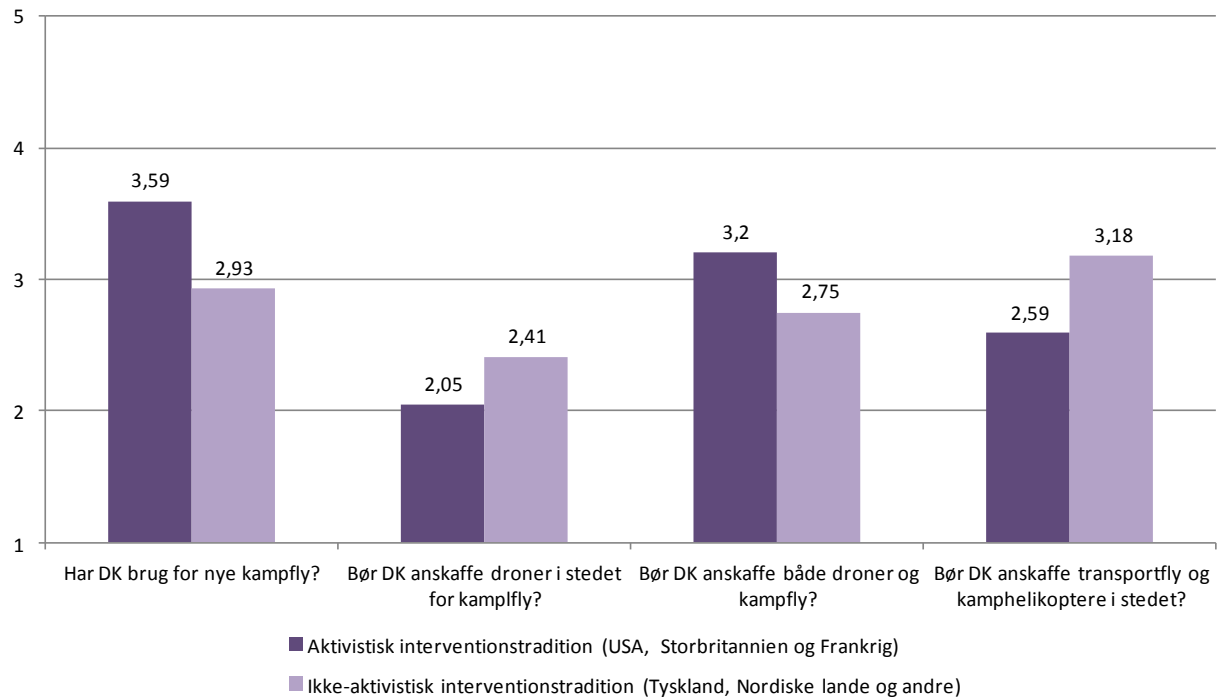

Figur 94: Respondenternes holdning til, hvordan flyvevåbnet bør udstyres, når F-16 flyene må udfases pga. alder. Gennemsnit.

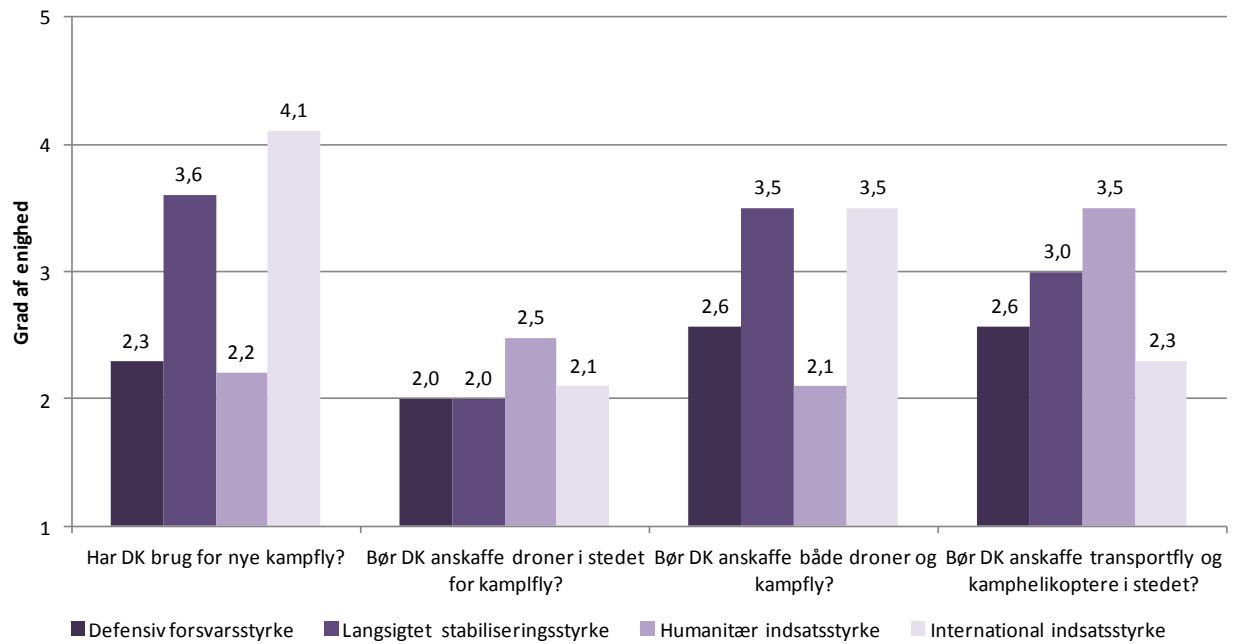
f) Er der en sammenhæng mellem hvilket land der opfattes som foregangsland for Danmark på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område og holdningen til indkøb af kampfly?

Figur 95: Respondenternes holdning til, hvordan flyvevåbnet bør udstyres, når F-16 flyene må udfases pga. alder. Foregangslande grupperet i interventionstraditioner. Gennemsnit.

g) Er der en sammenhæng mellem holdningen til, hvordan Danmark skal prioritere sit forsvar i fremtiden og holdningen til indkøb af kampfly?

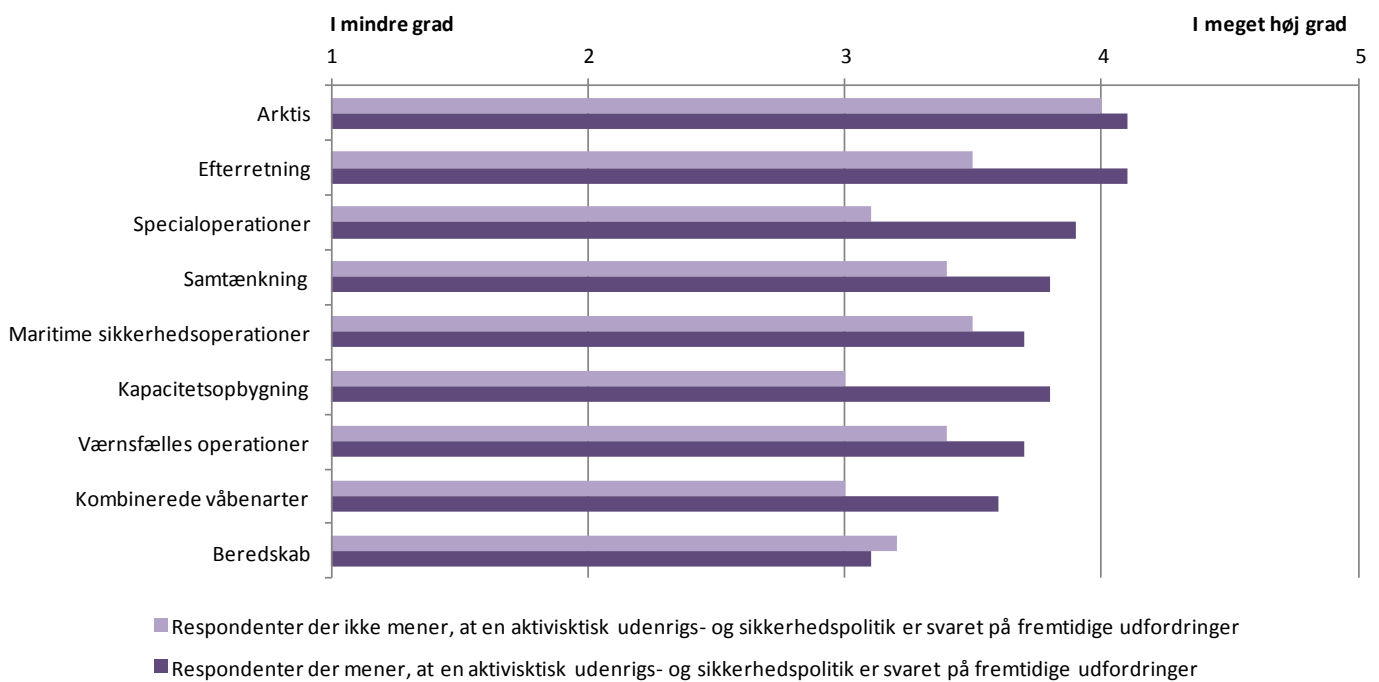
Figur 96: Respondenternes holdning til, hvordan flyvevåbnet bør udstyres, når F-16 flyene må udfases pga. alder. Respondenter grupperet efter hvilken model for de danske styrker, de foretrækker. Gennemsnit.

Prioritering og besparelser i forsvaret

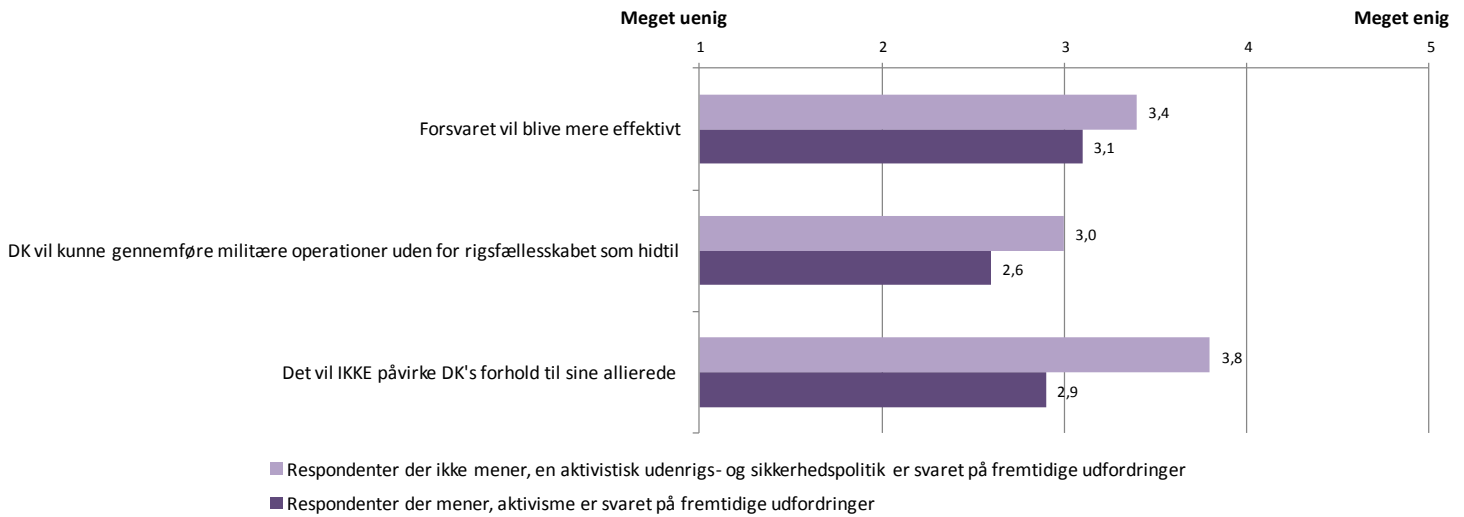
- h) Er der en sammenhæng mellem holdningen til, om en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer og holdningen til på hvilke områder forsvaret har behov for at udvikle sine kapaciteter for at imødegå nye trusler?

Figur 97: I hvilken grad respondenterne mener det danske forsvar har behov for at udvikle sine kapaciteter på en række områder. Gennemsnit.

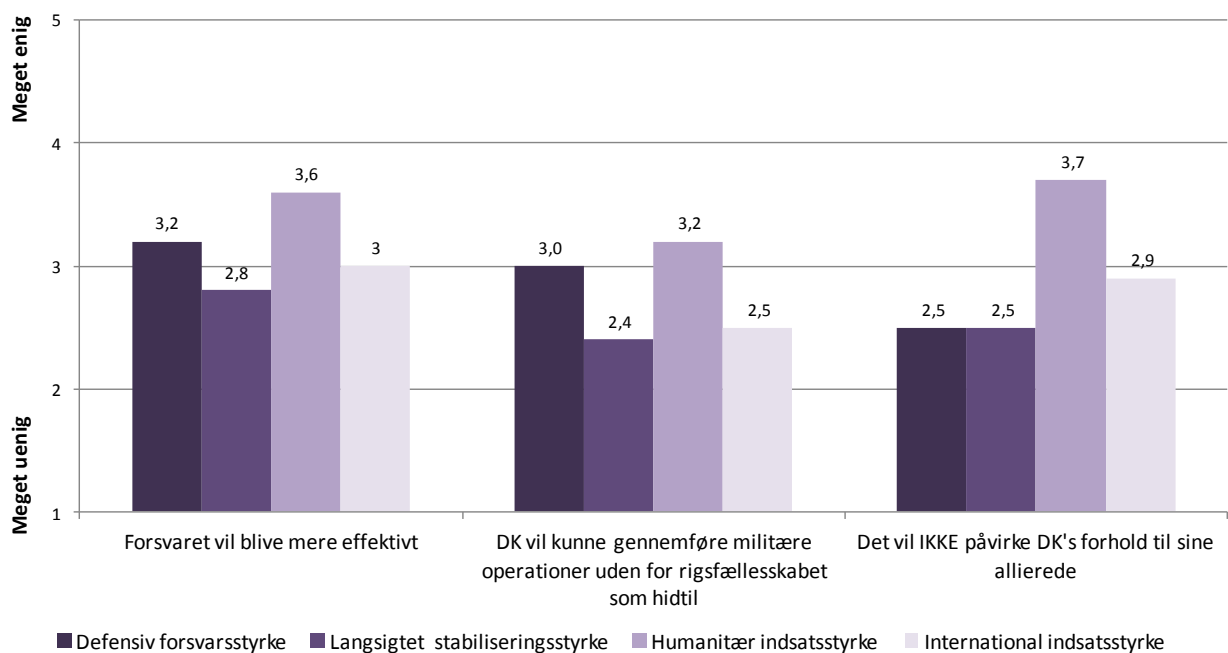
- i) Er der en sammenhæng mellem holdningen til, om en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer og holdningen til konsekvenserne ved besparelser i forsvaret?

Figur 98: I hvilken grad respondenterne er enig i udsagn om konsekvenserne ved de besparelser på ca. 15 % af forsvarsbudgettet, forsvaret skal gennemføre i perioden 2013-2017. Gennemsnit.

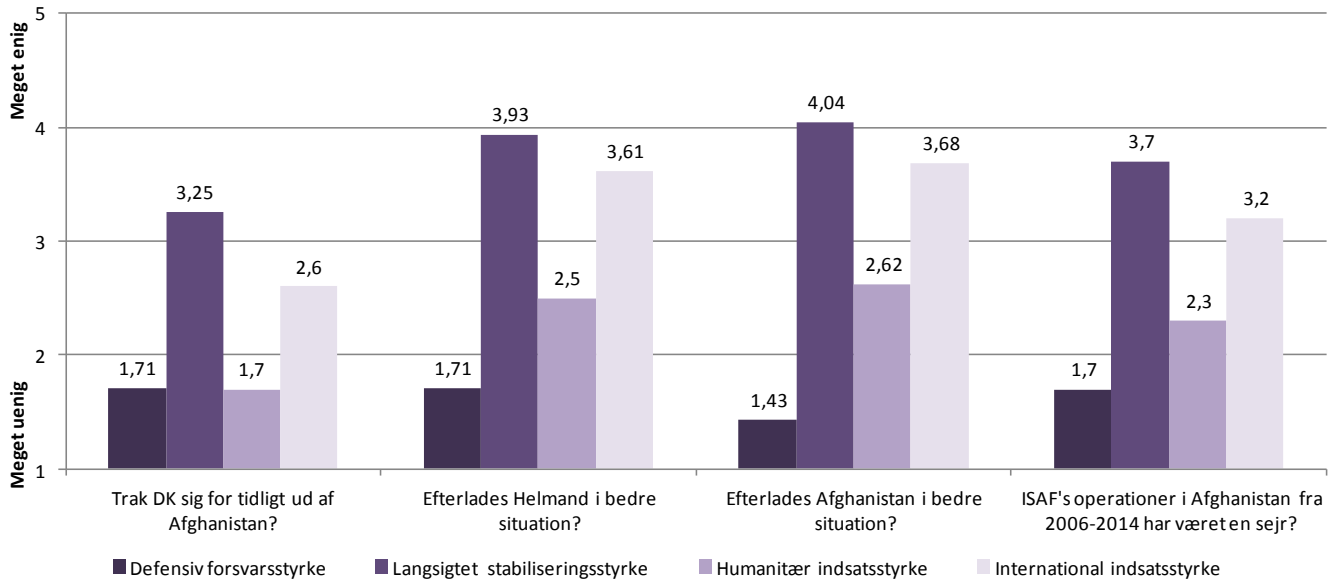
- j) Er der en sammenhæng mellem holdningen til, hvordan Danmark skal prioritere sit forsvar i fremtiden og holdningen til konsekvenserne ved besparelser i forsvaret?

Figur 99: I hvilken grad respondenterne er enig i udsagn om konsekvenserne ved de besparelser på ca. 15 % af forsvarsbudgettet, forsvaret skal gennemføre i perioden 2013-2017. Gennemsnit.

k) Er der en sammenhæng mellem holdningen til, hvordan Danmark skal prioritere sit forsvar i fremtiden, og vurderingen af indsatsen i Afghanistan?

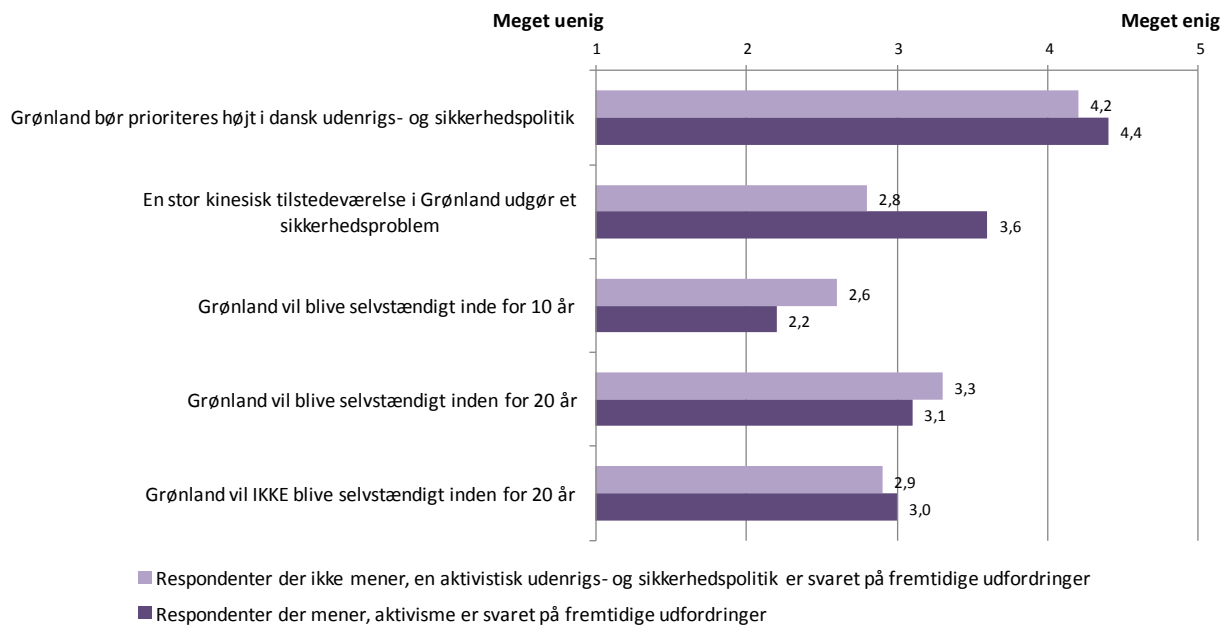
Figur 100: Respondenternes holdning til den danske indsats i Afghanistan. Gennemsnit.

Arktis

- l) Er der en sammenhæng mellem holdningen til, om en aktivistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik er svaret på fremtidige udfordringer og holdningen til Grønlands rolle i dansk udenrigs og sikkerhedspolitik?

Figur 101: Respondenternes holdning til fem udsagn om Grønland og dets rolle i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

m) Er der en sammenhæng mellem holdningen til hvordan Grønland bør prioriteres i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, og holdningen til forsvarets behov for at udvikle sine kapaciteter i Arktis?

Figur 102: Holdningen til forsvarets behov for at udvikle sin kapacitet i Arktis. For respondenter der erklærer sig hhv. enige og uenige i to udsagn om Grønlands rolle i dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. Gennemsnit.

